SÁROSPATAKI HELYI KÖZÖSSÉG

HELYI KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA

2016-2020

2018. július

Tartalom

Vezetői összefoglaló 3
1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata 5
1.1. Tervezés átláthatósága és információáramlás 5
2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása 7
2.1. Földrajzi, társadalmi, gazdasági koherencia/homogenitás, közös jellemzők 8
2.2. Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek 8
2.3. Az erőforrások kritikus tömegének rendelkezésre állása a stratégia céljainak megvalósításához 8
2.4. Személyes interakciókat lehetővé tevő helyi karakter 9
3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése 10
3.1 Helyzetfeltárás 10
3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások 31
3.3 SWOT 36
3.4 Fejlesztési szükségletek összefoglalása 39
4. A stratégia jövőképe 39
5. A stratégia célhierarchiája 39
6. Cselekvési terv 43
6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása 43
6.2 Együttműködések 53
6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei 53
6.4 Kommunikációs terv 58
6.5 Monitoring és értékelési terv 59
6.6. Horizontális célok 61
6.6.1 Esélyegyenlőség 61
6.6.2 Fenntarthatóság 61
6.7. A HKFS innovatív elemeinek bemutatása 61
7. Indikatív pénzügyi terv 62

Vezetői összefoglaló

A Sárospataki Helyi Közösség, mint helyi közösség (helyi akció csoport, a továbbiakban HACS) **2016. május 30-án** kezdeményezte az Irányító Hatóságnál konzorciumként a nyilvántartásba vételét. Képviselőjének Sárospatak Város Önkormányzatát, illetve Aros János polgármestert választotta meg.

A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett akcióterület Sárospatak város teljes közigazgatási határon belül elterülő területe, az akcióterület alapterülete 13 911 ha, népessége a KSH 2014. évi helységnévkönyve alapján 12 538 fő.

A Sárospataki Helyi Közösség jövőképe illeszkedik a Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségszervezés a városi helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódva című, TOP-7.1.1-16 kódszámú felhívás célrendszeréhez, Sárospatak város tervezési dokumentumaiban megfogalmazott célkitűzéseihez, összhangban a HKFS közösségi tervezése során a közösség által megfogalmazott, és kialakított közösségi stratégiai elvárásaihoz.

A Sárospataki Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia jövőképe:

Sárospatak dinamikusan fejlődő, családbarát, kulturális hagyományait, helyi értékeit tisztelő, hangulatos, közösségben gondolkodó és együttműködő befogadó, nyitott város, mely egyedi erőforrásaira és a helyi szereplők társadalmi szerep- és felelősségvállalására építve képes vonzó többgenerációs színtereket biztosítani lakosai számára.

A HKFS jövőképéből levezethető átfogó célunk a Sárospataki életminőség infrastrukturális és közösségi feltételeinek javítása fenntartható módon.

A Helyi Fejlesztési Stratégia fejlesztési szükségleteit és egyben célrendszerét a SWOT analízisének erősségei, lehetőségei, valamint széleskörű felmérések (projektötlet gyűjtés, személyes találkozók) alapján készítettük és azonosítottuk be. A Sárospataki Helyi Közösség az alábbi fejlesztési igényeket azonosította:

- A város és a helyi közösség megtartó erejét, vonzerejét erősítő **arculat és városkép** kialakítása
- A város jövőjét érintő fejlesztések esetén **a társadalmasított tervezés** gyakorlatának bevezetése
- A **fenntartható és egészséges magatartásformák** (pl. közlekedés, lakhatás, környezetvédelem) irányába történő fokozott elmozdulás
- A városban **rugalmasabb, innovatívabb közösségi szolgáltatási formák** bevezetése
- A város talpon maradását támogató, **a gazdasági versenyképességet növelő** beavatkozások megvalósítása
- A városban **a szabadidő-eltöltés lehetőségeinek** bővítése

A TOP-7.1.1-16 Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségszervezés a városi helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódva Felhívás, Sárospatak Város ITS-e és a Helyi Közösség visszajelzése alapján a célrendszerek között az alábbi metszetet határoljuk le, mint a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiába beemelendő célokat:

- HKFS 1. A település kulturális-turisztikai versenyképességének növelése
  - HKFS 1.1. Kulturális értékek hasznosításának fokozása

- HKFS 1.2. A természeti környezet közösségi-turisztikai hasznosítási lehetőségeinek kiaknázása

- HKFS 2. A település gazdasági stabilitásának megteremtése
  - HKFS 2.1.1. Helyi termékek népszerűsítése

- HKFS 3. Élhető, vonzó és együttműködő város megteremtése
  - HKFS 3.1. Szociális szolgáltatások minőségének javítása
  - HKFS 3.2. Sport, kulturális élet és rekreációs lehetőségek fejlesztése

A fenti beavatkozásokra a támogatói döntés alapján 250 millió Ft fejlesztési forrást használhatnak fel a helyi szereplők. A kulcsprojektek 87,4 millió Ft-os beruházással valósíthatók meg; a HKFS lebonyolításához kapcsolódó adminisztratív költségeken (29 m Ft) felül így 133,6 millió Ft-ot helyi pályázati felhívások keretében kíván allokálni a Helyi Közösség, az ERFA és ESZA források 2:1 arányú felhasználásával.

1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

2016. március 10-én jelent meg a CLLD regisztrációs felhívás. A város vezetése az operatív program nyilvánosságra kerülésének időpontjától kezdve készült a CLLD konstrukció keretében megvalósítható helyi fejlesztésekre, így a regisztrációs felhívás megjelenését követően az Innovo- Patak Sárospataki Városfejlesztő Nonprofit Kft. azonnal megkezdte a felkészülést a Helyi Közösség megalakítására, a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia kidolgozására.

A Sárospataki Helyi Közösség szerveződése két irányból kezdődött el, egyrészt a helyi civil szervezetek, másrészt az önkormányzat irányából is indultak kezdeményezések. Az önkormányzat képviselői **2016. május 10**-én részt vettek a Nemzetgazdasági Minisztérium Kecskeméten megszervezett TOP CLLD tájékoztató konferenciáján, az itt szerzett pozitív benyomások és ismeretek következtében a hatékony koordináció előmozdítása érdekében a fejlesztési fókuszban lévő területeken aktív szereplők megkeresésére tájékoztató, felkérő levelet küldtek mintegy 40 potenciálisan érintett szervezet számára. Az érdeklődésüket kifejezők meghívásával **2016. május 26-án** megtartottuk első megbeszélésünket, melyen a jelen lévők megszavazták a 14 szereplős Sárospataki Helyi Közösség megalapítását konzorcumi formában.

A 14 tagú szervezetben a közszférát Sárospatak Város Önkormányzata, a Művelődés Háza és Könyvtára, az INNOVO-PATAK Sárospataki Városfejlesztő Nonprofit Kft., valamint a SIDINFO Sárospataki Idegenforgalmi Információs Nonprofit Kft. képviseli. A civil szervezetek közül a Sárospatak Római Katolikus Plébánia, az EURO-ÖKOLAND Hungary Alapítvány, a Sárospataki Borterasz Egyesület, a Sárospataki Görögkatolikus Parókia, a Sárospataki Református Egyházközség valamint a Sárospataki Lokálpatrióták Egyesülete lett a Közösség alapítója, míg a RETRO 2008 Kereskedelmi és Vendéglátó Kft., a Ciróka Tokaji Borászati Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., a Creative Human Solutions Kft. és a BÖMBI-1948 Kereskedelmi Kft. az üzleti szféra jelenlétét biztosítják. A tagság jól reprezentálja a város kulturális, közösségi életében érintett szereplőket, kiegyensúlyozott módon bevonva mind a köz-, mind a magán-, mind pedig a civil szektor képviselőit.

A Sárospataki Helyi Közösség (HACS) **2016. május 30-án** kezdeményezte az Irányító Hatóságnál konzorciumként a nyilvántartásba vételét. Képviselőjének Sárospatak Város Önkormányzatát, illetve Aros János polgármestert választotta meg, akcióterületként Sárospatak város teljes területét jelölte ki. A TOP keretében meghirdetett „Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések megvalósítására irányuló helyi akciócsoportok megalakítására és azok regisztrációjára” c. pályázati felhívásra benyújtott regisztrációs kérelmet a NGM RFOP Irányító Hatósága 2016. június 30-án fogadta el.

Ezt követően közös munka indult a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia kidolgozására és a pályázat benyújtására.

1.1. Tervezés átláthatósága és információáramlás

A Helyi Közösség megalakítását, működési kereteinek meghatározását és a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia (HKFS) kidolgozását a tagok közötti rendszeres találkozókra, közös műhelymunkákra alapozta. A tagságban szereplő, számos helyi érintettet képviselő szervezetek együttgondolkodása

révén nemcsak a tagok véleménye járult hozzá a stratégiakészítéshez, de ezen szervezetek által képviselt szereplők elvárásai, igényei, sajátos szempontjaik is beépülhettek a stratégiába.

A tervezési folyamat során a nyitottság, a befogadó hozzáállás szempontjai az alábbiak szerint érvényesültek:

- a Helyi Közösség munkájában olyan szervezetek és szakemberek vesznek részt (pl. a történelmi egyházak, Sárospataki Lokálpatrióták Egyesülete, a Művelődés Háza és Könyvtára, Innovo-Patak Nonprofit Kft.) akik az elmúlt években tevékenységük alapján aktívak és elismertek a helyi közösségben, így jól képesek képviselni a célcsoport (a helyi lakosság) érdekeit
- a Helyi Közösség egyeztetéseit mindig egy kijelölt személy koordinálta, de alá-fölérendeltségi viszony nélkül moderálta a folyamatokat
- a Helyi Közösség egyeztetésein mindenki kapott lehetőséget a véleménye elmondására
- aki bármilyen oknál fogva a nyílt találkozón nem tudott részt venni, az írásban (e-mail) is tehetett javaslatot

A tervezésbe bevont szereplők körét tovább bővítettük egy személyes mélyinterjú jellegű kérdőíves felmérés elvégzésével is, amelyet a Munkaszervezet munkatársai a lakosok véletlenszerű megkérdezése révén hajtottak végre, felmérve a véleményeket a sárospataki kulturális, közösségi, szabadidős élet és civil társadalom jelenlegi állapotáról, problémáiról, fejlesztési szükségleteiről. A felvett 120 db kérdőív (a lakosság 1%-a) kiértékelése és az abban megfogalmazott igények, javaslatok a HKFS cél és beavatkozási rendszerébe beépültek.

A nagyközönség bevonása mellett az informálást is biztosítottuk, a Sárospataki Helyi Közösség a projekt előkészítés információs és kommunikációs feladatainak ellátása érdekében projekt oldalt hozott (sarospataki-helyi-kozosseg.webnode.hu) létre a tervezési szakaszhoz kapcsolódó hírek, cikkek közzététele, a HKFS munkaváltozatainak közzététele érdekében. A Sárospataki Helyi Közösség a projekt megvalósítása során a www.clldsarospatak.hu oldalon érhető el, ami a projekt folyamán folyamatosan biztosítja a nyilvánosság számára a megfelelő tájékoztatást.

2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett akcióterület Sárospatak város teljes közigazgatási határon belül elterülő területe, az akcióterület alapterülete 13 911 ha, népessége a KSH 2014. évi helységnévkönyve alapján 12 538 fő.

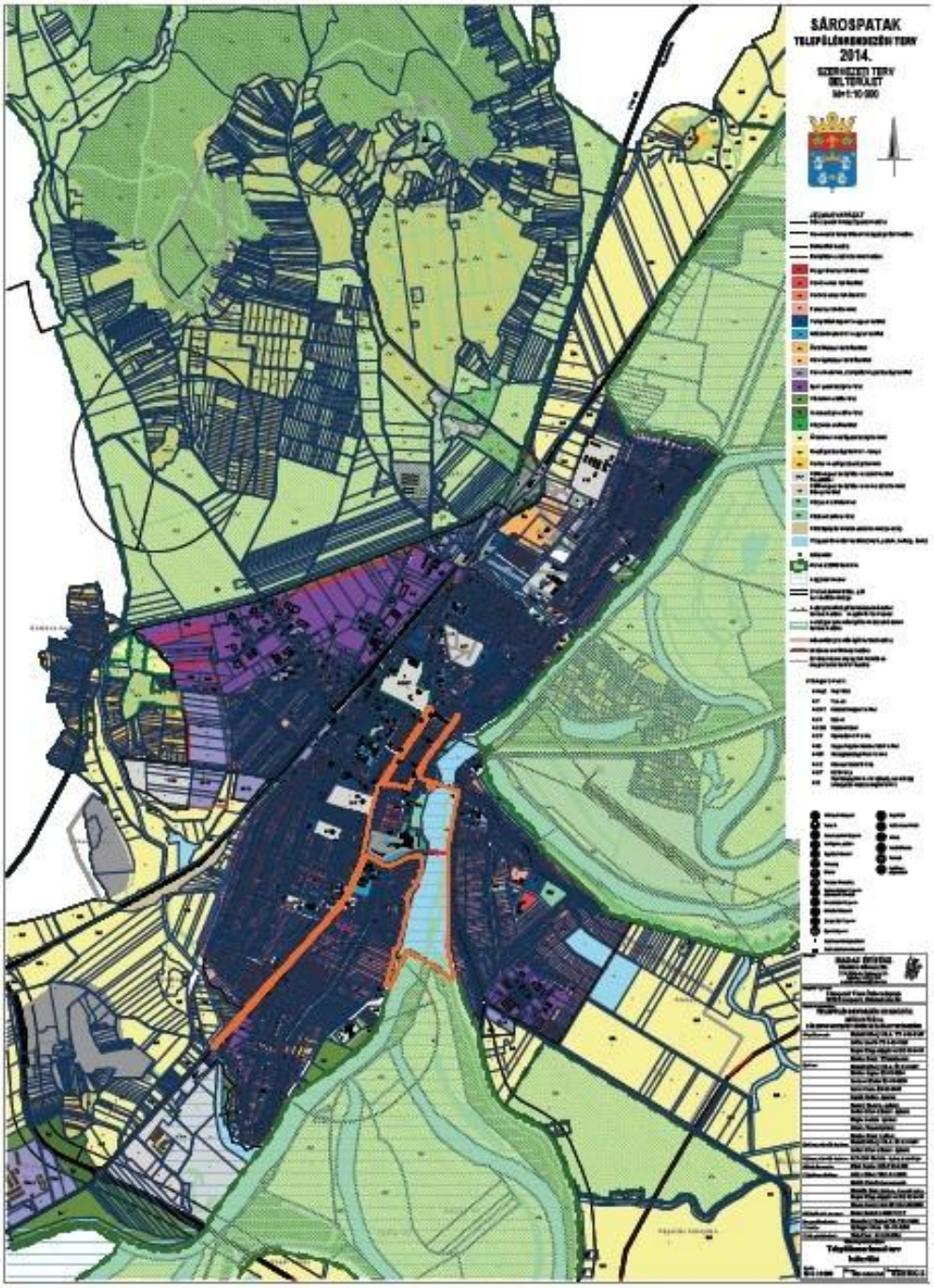

2.1. Földrajzi, társadalmi, gazdasági koherencia/homogenitás, közös jellemzők

Az akcióterület koherenciáját nem csak annak topográfiai és közigazgatási egységessége igazolja, hanem a közös történelmi, kulturális örökség: a város kulturális-közösségi élet tekintetében egy integrált egészet alkot, a fő közművelődési, kulturális és közösségi-szociális szolgáltatások és intézmények célcsoportját a város teljes lakossága alkotja, ebből kifolyólag szűkebb területi lehatárolás az akcióterület kijelölésekor nem volt indokolt.

2.2. Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek

A Helyi Közösség 2016 májusában alakult meg, rögzített együttműködés típusú előzménye ugyan nem volt a településen, de számos közös projektet megvalósítottak a múltban. Egyrészt, a Sárospataki Helyi Közösség tagjai kivétel nélkül részt vettek **Sárospatak Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájá**nak Megalapozó Vizsgálata és Sárospatak Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája kialakításában, mely a város stratégiai jövőképének, céljainak és prioritásainak meghatározása érdekében hatékony szakmai együttműködés alakított ki az érintett szereplők körében. Ezen felül a Sárospataki Helyi Közösség tagjai számtalan évről-évre megrendezett, identitásképző szerepű közösségi esemény (ilyen például a **Zempléni Fesztivál**, az észak-magyarországi régió újfajta kulturális–turisztikai– gasztronómiai komplexitást kínáló, legnagyobb nyári rendezvénysorozata; a sárospataki **Szent Erzsébet Ünnep**, amely a város szülöttjének életét és korát jeleníti meg középkori vásári forgatag és történelmi játék keretében; vagy a **Sárospataki Borfesztivál**) megszervezésében működtek már együtt.

2.3. Az erőforrások kritikus tömegének rendelkezésre állása a stratégia céljainak megvalósításához

Tekintettel arra, hogy városunk lélekszáma a 2014. január 1-i KSH adatok alapján mindössze 12 538 fő, amely a TOP-7.1.1-16 pályázati felhívásban meghatározott létszámkeret 10 000 fős alsó határához közeli, így a város területén mindössze egyetlen akcióterület kialakítására van lehetőség. Az akcióterület kis méretűnek tekinthető, de ez a kis méret megfelelően biztosítja mind a közösségi részvétel, mind az átláthatóság optimális kereteit, hisz a Helyi Közösség tagjai – eddigi tevékenységük során – a város lakosságának egészét elérték és ez az elérés a TOP-7.1.1-16 pályázati projekt megvalósítása során is fenntarthatóan biztosítható.

Az akcióterületen 16 aktív, a lakosságot mozgósítani képes civil szervezet működik (melyből a három legaktívabb a helyi közösség tagja):

- BAZ Megyei Népművelők Egyesülete
- Bodroghalászért Egyesület
- EURO-ÖKOLAND Hungary Alapítvány
- Józseffalváért egyesület
- Kult-túra Alapítvány
- Sárospataki Borterasz
- Sárospataki Civil Kerekasztal Egyesület
- Sárospataki Utánpótlásnevelő Sportiskola – SUSI
- Sárospataki Irodalmi Olvasókör

- Sárospataki Lokálpatrióták Egyesülete
- Sárospataki Wass Albert Kör
- Új Art Ért Alapítvány
- Zempléni Gombász Egyesület
- Zempléni Lovas Egyesület
- Zempléni Múzsa Társadalomtudományi és Kulturális Alapítvány

Az akcióterületen 3 egyházközösség működik (melynek mindegyike a helyi közösség tagja):

- Sárospatak Római Katolikus Plébánia
- Sárospataki Görögkatolikus Parókia
- Sárospataki Református Egyházközség

A társadalom tagjai közötti kohézió megteremtésében nemcsak a civil szervezetek, egyházak klubok, egyesületek, stb. játszanak fontos szerepet, hanem maga a települési önkormányzat és annak költségvetési szervei is, így a helyi közösség tagjaiként Sárospatak Város Önkormányzata, a Művelődés Háza és Könyvtára, az Innovo-Patak Sárospataki Városfejlesztő Nonprofit Kft., valamint a SIDINFO Sárospataki Idegenforgalmi Információs Nonprofit Kft. részvétele a projektben szintén jelentős humánerőforrás, illetve kapcsolati tőke rendelkezésre állásának biztosítéka.

A konzorciumi partnerek eddigi tevékenysége a város lakosságának egészét elérte. Emellett eddigi projekttapasztalataik biztosítékot jelentenek arra, hogy rendelkeznek a HKFS megvalósításához szükséges elegendő kapacitással, tekintettel mind a koordinációs, mind a kommunikációs, mind az adminisztrációs feladatokra.

A HKFS megvalósítására fordítható, működésre felhasználható 15%-nyi forrás elégséges a tervezett személyi, dologi és animációs kiadások fedezésére. A végrehajtási feladatok ellátására tervezett 4 fős személyi állomány elegendő.

2.4. Személyes interakciókat lehetővé tevő helyi karakter

A konzorcium tagjainak széleskörű társadalmi beágyazottsága biztosítéka a város lakónépességének a tervezésbe és a megvalósításba való bekapcsolására. A konzorciumi tagok jelenleg is rendelkeznek azon kommunikációs csatornákkal, melyek használatával lehetőség nyílik a HKFS megvalósítását érintő vélemények, javaslatok becsatornázására, emellett azonban **önálló honlapot** (www.clldsarospatak.hu) **is indított a Sárospataki Helyi Közösség.**

A konzorcium állandó ügyfélszolgálati irodát nyitott Sárospatakon (Kossuth u. 50.), melynek üzemeltetése a Munkaszervezet feladata. Sikeres pályázat esetén - fórumokkal, konzultációs lehetőségek biztosításával, workshopokkal, webes interaktív fórumokkal folyamatos párbeszéd keretében fog a Stratégia megvalósulni. A konzorcium tevékenysége teljesen nyitott, ezt szolgálja a minden információigényt kielégítő saját weboldal és a különböző helyi nyomtatott és elektronikus média igénybevétele.

3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

3.1 Helyzetfeltárás

Jelen fejezetben a városunk ITS megalapozó tanulmányaiban közzé tett, valamint a Lechner Tudásközpont Területi Információs Rendszerében az Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezését támogató alkalmazás legfrissebb települési adatsorai támaszkodunk.

1. Térszerkezet specifikumai

Sárospatak Magyarország északi részén, az Észak-Magyarországi régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, Budapesttől mintegy 250 km-re észak-keletre fekszik. A város a Zempléni-hegység lábánál, a Bodrog folyó partján terül el. A magyar-szlovák határ a várostól mintegy 15 km-re található. A város földrajzi elhelyezkedése turisztikai szempontból a megyén belül kedvezőnek tekinthető. A város településkörnyezetét a közelben fekvő kisebb falvak, a közeli Sátoraljaújhely, illetve a valamivel távolabb, 70 km-re lévő Miskolc határozza meg. Sátoraljaújhely jelentősebb kisvárosi szereppel bír egyrészt közvetlen határszéli város jellege, másrészt magasabb lakosságszáma miatt.

Sárospatak közvetlen közelében nagyváros nem található. Miskolc mellett a szomszédos megyeszékhely Nyíregyháza szintén megközelítőleg 70 km-re található. A határ túloldalán sincs a közelben jelentősebb nagyváros, inkább a falvak, kisvárosok jellemzőek, a legközelebbi nagyváros Kassa mintegy 80 km-re fekszik. Ugyanakkor Sárospatak határmenti fekvése a kulturális kapcsolatok, illetve különösen a turizmus, a fürdő látogatottsága szempontjából jelent előnyt. Sárospatak közvetlen vonzáskörzete a Sárospataki járás. A járás települései a következők: Bodrogolaszi, Erdőhorváti, Györgytarló, Háromhuta, Hercegkút, Kenézlő, Komlóska, Makkoshotyka, Olaszliszka, Sárazsadány, Sárospatak, Tolcsva, Vajdácska, Vámosújfalu, Viss, Zalkod.

2. Környezeti adottságok

Sárospatak a Zempléni-hegység keleti lejtői előtt, a Bodrog partján fekszik. Ily módon területe három földrajzi kistájat is érint, melyek a Bodrogköz, Hegyalja és Zemplén. Sárospatak természeti potenciálja a három kistáj találkozása miatt igen jelentős. A hegyaljai, alföldi és hegyvidéki hatások egyaránt érződnek, s ennek eredményeként a megmaradt természetközeli területek jellemzően fajgazdagok.

Az északi erdőségek, valamint a növénygazdag száraz-félszáraz gyepek s a délebbi, keletebbi részt meghatározó Bodrog és holtágai olyan elemi tájalkotók Sárospatak esetében, melyek védelmére fokozottan kell ügyelni. Ilyen területek pl. a Megyer-hegyi Tengerszem környezetének tölgyes erdei, a változatos mikroformációk miatt extrazonálisan megjelenő kisebb bükkös, gyertyános-bükkös foltok, a Gombos-hegy, Mandulás, Páncél-hegy és Szemince-hegy árvalányhajas, kökörcsines száraz gyepjei, sztyepperétjei, valamint a Bodrogot kísérő töredékes galériaerdők és holtágmaradványok, valamint az üde gyepek.

Védett természeti területeink:

- Országos védelem alatt álló területek:
    - Megyer-hegyi Tengerszem Természetvédelmi Terület
    - Long-erdő Természetvédelmi Terület
- Helyi védett területeink:

- Mandulás-hegy
- Várkert
- Iskolakert

- Natura 2000 Különleges Madárvédelmi területeink:
  - Bodrogzug-Kopasz-hegy-Taktaköz (HUBN 10001)
  - Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völggyel (HUBN10007)
- Natura 2000, Kiemelt Jelentőségű Természetmegőrzési Területek:
  - Bodrogzug és Bodrog-hullámtér (HUBN20071)
  - Long-erdő (HUBN20081)
  - Sárospataki Mandulás (HUBN20075)

Emellett környezeti adottságok szempontjából kiemelendő, hogy a Tokaji Történelmi Borvidéket 2002-ben nyilvánították a Világörökség részévé. A borvidék összesen 27 települést foglal magában. A Tokaj világörökségi terület magterülete 8 települést (Bodrogkeresztúr, Bodrogkisfalud, Mád, Mezőzombor, Szegi, Tállya, Tarcal, Tokaj) és 6 világörökségi objektumot Ungvári pincék (Sátoraljaújhely), Rákóczi pince (Sárospatak), Gombos-hegyi pincesor (Hercegkút), Kőporosi pincesor (Hercegkút), Oremus pincék (Tolcsva), Tolcsvai Bormúzeum pincéi (Tolcsva) foglal magában.

3. Kulturális erőforrások

Sárospatak város rendkívül gazdag múzeumokban, képtárakban, egyéb kulturális erőforrásokban:

- Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma,
- Sárospataki Képtár,
- Múzsák Temploma (volt kolostor),
- Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény,
- Vártemplom (Bazilika Minor),
- Rákóczi Pince,
- Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma és Diákotthona,
- Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeinek Nagykönyvtára,
- Sárospataki Református Kollégium Repozitóriuma,
- Református templom - Lórántffy u.
- Református templom - Bodroghalász
- Görög Katolikus Kápolna - Árpád út,
- Görög Katolikus Templom - Szent J. u.
- Görög Katolikus Templom és parókia - Végardó,
- Művelődés Háza és Könyvtára,
- Tanítóképző Főiskola épülete (jelenleg az Eszterházy Károly Egyetem Campusa).

Sárospatakon A Művelődés Háza és Könyvtárában egy 2014-ben felújított, digitalizált mozi található, amelynek látogatói létszáma a felújítást követően 2-3-szorosára nőtt, évi 12-13 000 közötti. A településen állandó színház nem működik, azonban A Művélődés Háza és Könyvtára helyet ad színházi és kamarai előadásoknak, vendégtársulatok, valamint a sárospataki 8kor Színház társulat szereplésével.

Múzeumi látogatók száma 2004-2014

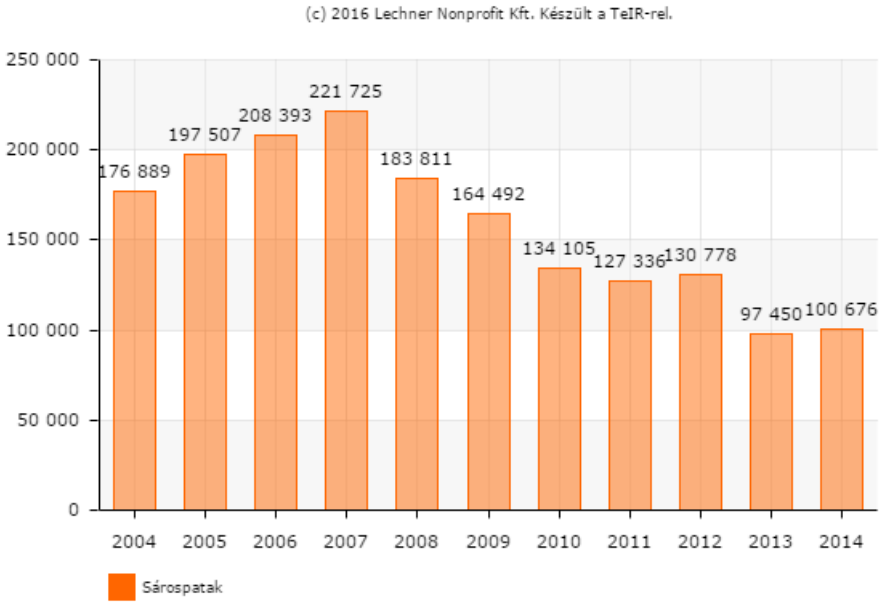

Sárospatak **gazdag programkínálattal** igyekszik tovább színesíteni egyébként is gazdag kulturális kínálatát. A világörökségi védőzóna területen, elsősorban az idegenforgalmi szezonban számos nemzetközi vagy országos vonzerővel rendelkező, hagyományosan megrendezésre kerülő kulturális, vallási, művészeti, gasztronómiai rendezvény, fesztivál zajlik.

A **Zempléni Fesztivál** az észak-magyarországi régió újfajta kulturális-turisztikai-gasztronómiai komplexitást kínáló, legnagyobb nyári rendezvénysorozata. Az 1992-ben a Liszt Ferenc Kamarazenekar által, Sárospatakon és még három településen elindított művészeti fesztivált 2004 óta – a „tradíció és megújulás" jegyében – az Interkultur Hungaria Közhasznú Nonprofit Kft. szervezi. A magyar művészeti élet kiválóságai mellett számos külföldi vendégegyüttes és szólista lép fel évről-évre a fesztiválon. A kulturális események mellett a táj jellegzetes ételeit, a híres tokaji borokat felvonultató gasztronómiai programok várják az idelátogatókat.

Sárospatak Szent Erzsébet szülővárosa. Ennek jegyében rendezzük meg minden évben Pünkösdkor, a szentté avatás évfordulóján a sárospataki **Szent Erzsébet Ünnepet**, amely a város szülöttjének életét és korát jeleníti meg középkori vásári forgatag és történelmi játék keretében. Pünkösdhétfőn pedig ünnepi szentmisével a szent ereklyéinek körmenetben történő nyilvános tiszteletével és pünkösdi gyermektánc találkozó rendezésével emlékezünk. 2011 óta ilyenkor indul a Sárospatakot Kassával összekötő Szent Erzsébet Út pünkösdi zarándoklata.

2014-ben rendezték meg először a **Sárospataki Borfesztivált** a Makovecz Imre téren. A kétnapos rendezvényen esténként nyolc pataki pincészet ajánlja fel borait kóstolásra, kézműves édességeket vásárolhatnak a térre kilátogatók, házi készítésű sajtokat kóstolhatnak.

Délutánonként nemcsak különböző fellépők csalogatják az érdeklődő kicsiket és nagyokat a térre, hanem számos interaktív és vicces műsort is láthatnak az arra járók. Az esténkénti borkóstolás mellett zenekarok is szórakoztatják a megjelenteket.

4. Közszolgáltatások

Sárospatakon, illetve az egész sárospataki járás területén 1 db önkormányzati bölcsőde működik az óvodával közös épületben (Carolina Óvoda és Bölcsőde). A bölcsőde 2 db csoportszobával rendelkezik, amely 22 fő 1-3 éves bölcsődés befogadását teszi lehetővé, ez a férőhelyszám megközelítőleg megfelel a helyi igényeknek, a jövőbeli demográfiai trendeket figyelembe véve.

Bölcsődei férőhelyek száma

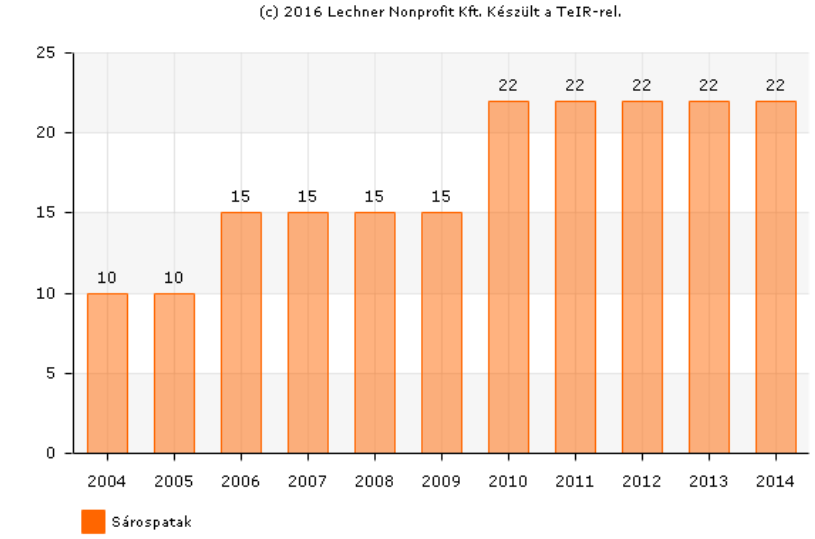

Egy működő bölcsődei férőhelyre jutó bölcsődés száma

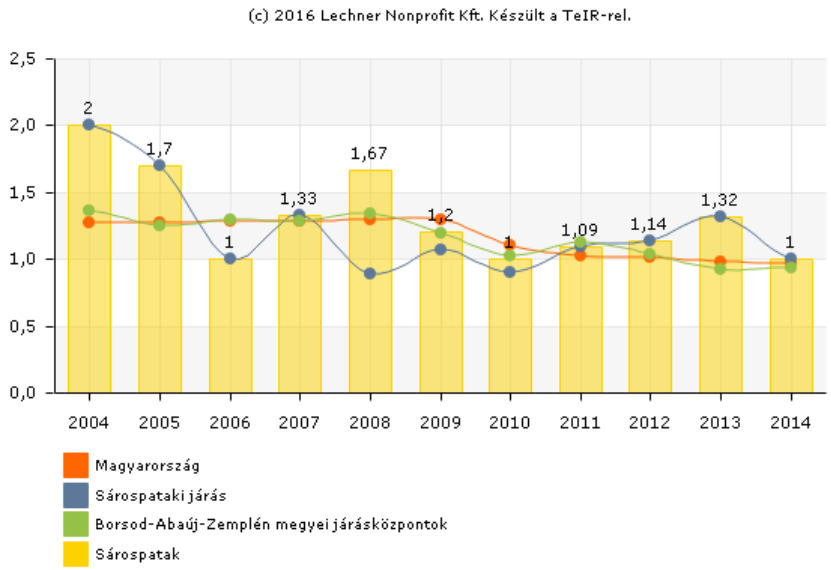

A településen az alábbi intézményekben működik óvodai ellátás:

- Carolina Óvoda és Bölcsőde - Sárospatak Város Önkormányzatának fenntartásában
- Örömhírvétel Görög Katolikus Óvoda - Miskolci Apostoli Exarchátus fenntartásában
- ART ÉRT Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda - ÚJ ART ÉRT Alapítvány fenntartásában

Az önkormányzati, egyházi és alapítványi fenntartású óvodákban (összesen 3 telephelyen) a férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) 2011-2013 között 390 fő, 2014-ben 438 fő volt, a férőhelyek kapacitás-kihasználtsága közel 100%-os.

Óvodai férőhelyek száma

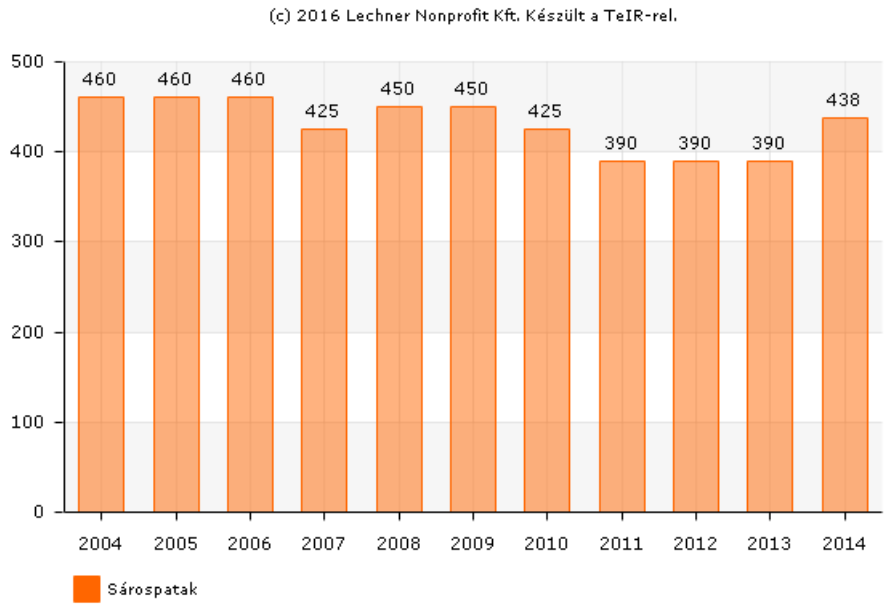

Egy óvodai férőhelyre jutó óvodások száma

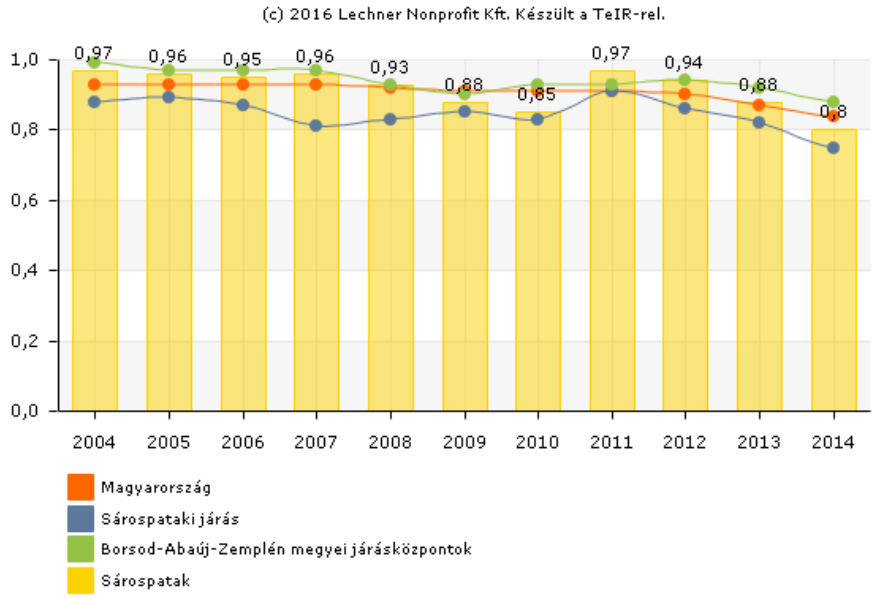

Sárospatak településen 4 db általános iskola található, melyek:

- Szent Erzsébet Katolikus Általános Iskola (fenntartó: Egri Római Katolikus Főegyházmegye)
- Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma, Általános Iskolája és Diákotthona (fenntartó: Tiszáninneni Református Egyházkerület)
- Sárospataki II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola (fenntartó: Sárospataki Tankerület)
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Sárospataki Tagintézménye (fenntartó: Klebelsberg Intézményfenntartó Központ)

Az általános iskolai tanulók számának alakulása 2004-2014

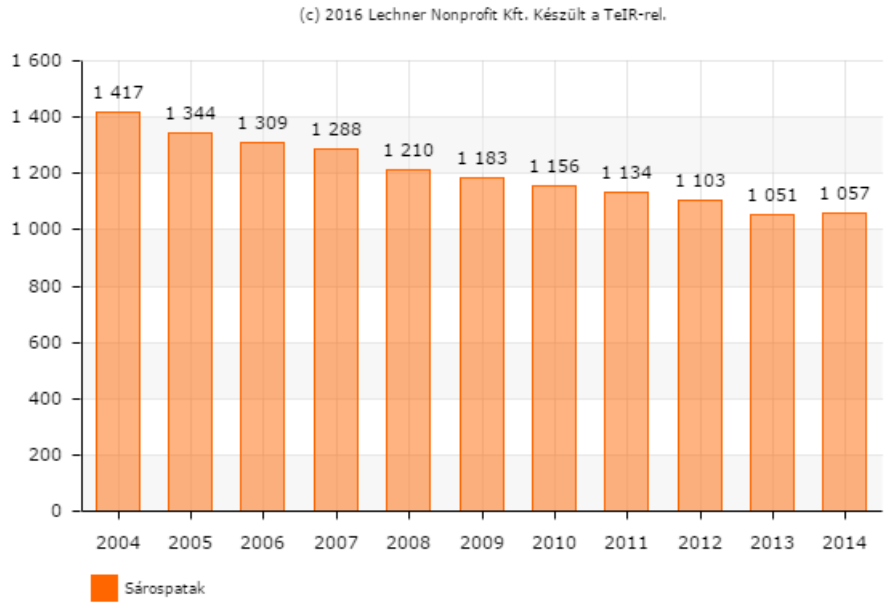

Az egy oktatási intézményre jutó általános iskolai tanulók száma 2004-2014

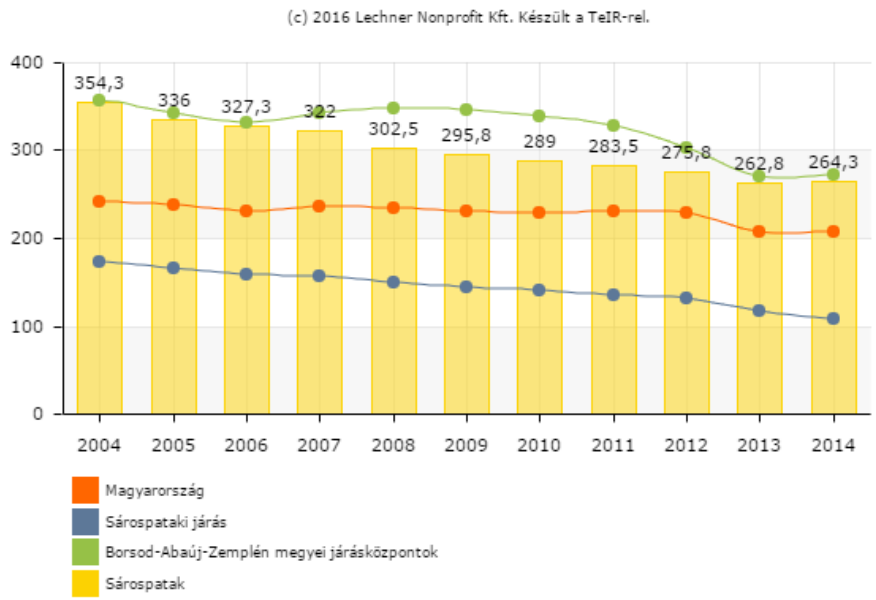

Az általános iskolai feladat ellátási helyek átlagos létszáma 2014-ben 264,3 fő, ebből Sárospatakra más településekről bejáró tanulók aránya 26,1%.

A sárospataki járás területén kizárólag Sárospatakon működik középiskola. 2 db gimnázium, illetve 1 db szakgimnázium található a városban, kollégiumaikkal együtt összesen 8 feladat-ellátási helyen:

- Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma, Általános Iskolája és Diákotthona (fenntartó: Tiszáninneni Református Egyházkerület)

  A gimnáziumba felvehetők maximális létszáma (hatályos alapító okirat alapján): 578 fő

- Vay Miklós Református Szakgimnázium, Szakközépiskola és Diákotthon (fenntartó: Tiszáninneni Református Egyházkerület)

  Felvehető tanulók maximális létszáma (hatályos alapító okirat alapján): 650 fő

  A képzések keretében az alábbi szakmák elsajátítása lehetséges: pincér, szakács, fazekas, erdészeti szakmunkás, festő, díszítő, mázoló, kőműves és hidegburkoló, gépi forgácsoló, hegesztő, épület és szerkezetlakatos, vízcsatorna és közmű- rendszerszerelő, asztalos, magasépítő technikus, autószerelő, épületgépész-technikus. (www.vaymiklos-szki.hu)

- Sárospataki Árpád Vezér Gimnázium és Kollégium (Sárospataki Tankerület)

  A gimnáziumba felvehetők maximális létszáma (hatályos alapító okirat alapján): 630 fő

Nappali tagozatos középiskolai tanulók száma 2004-2014

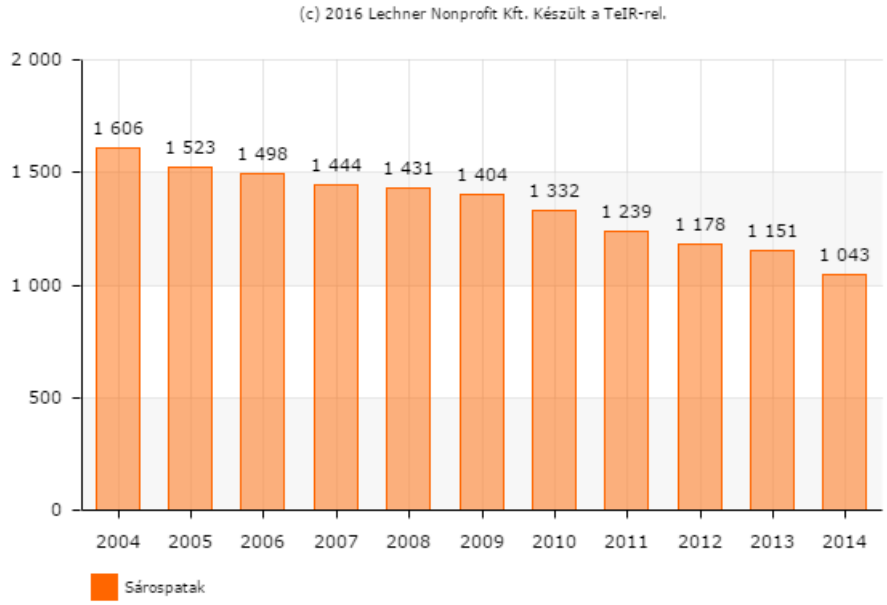

A Sárospatak középiskoláiba járók 33,3%-a (2013) más településekről érkezik az itteni intézményekbe.

A nappali tagozatos egyetemi és főiskolai szintű képzésben résztvevő hallgatók száma a városban található 2 db felsőfokú oktatási intézményben (Sárospataki Református Teológiai Akadémia, Eszterházy Károly Egyetem Comenius Campus) 2014-es adatok alapján 209 fő.

Nappali tagozatos egyetemi és főiskolai szintű képzésben résztvevő hallgatók száma a felsőfokú oktatási intézményekben 2004-2014

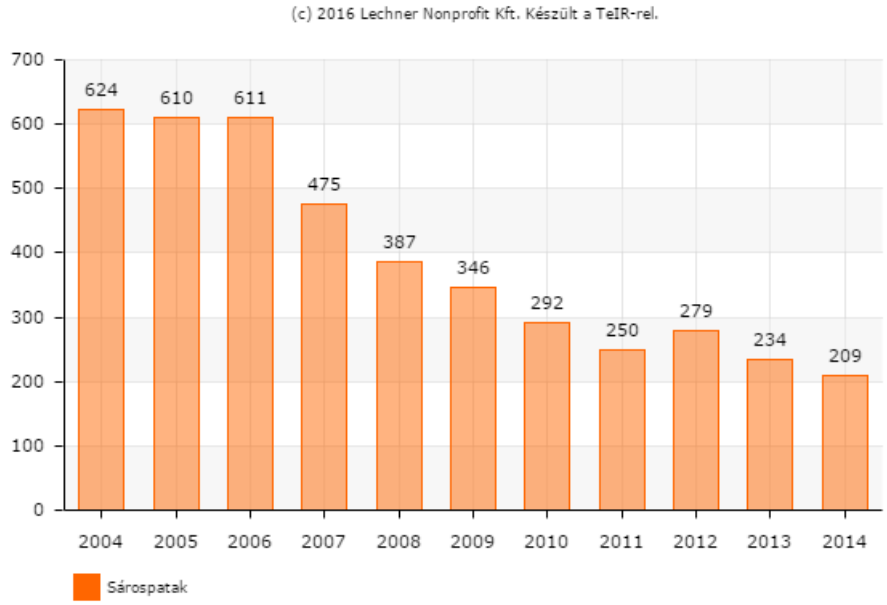

A Sárospataki Református Teológiai Akadémián teológia, katekéta-lelkipásztori munkatárs, valamint református közösségszervező szakok működnek, illetve a Sárospataki Református Presbiteri és Gyülekezeti-munkás Népfőiskola keretében laikusoktatást is végez, amelynek célja a gyülekezeti munka támogatása, a presbiterek és gyülekezeti munkások szolgálatra való minél teljesebb felkészítése. Az Akadémián maximálisan 165 fő felvételére van lehetőség alap- és osztatlan képzési szinteken nappali és levelező tagozaton.

Az Eszterházy Károly Egyetem Comenius Campusán alapképzésben, osztatlan képzésben óvodapedagógusi és tanítói szakok állnak rendelkezésre, felsőfokú szakképzésben pedig csecsemő- és kisgyermeknevelő, programtervező informatikus, televíziós műsorkészítő és turizmus-vendéglátás, borturisztika szakok nappali és levelező tagozaton.

Fentieken túl a településen több alapfokú művészetoktatási intézmény is megtalálható, amelyek fenntartói alapítványok (Sárospataki Alapfokú Művészeti Iskola a Sipos György Alapfokú Művészetoktatási és Nevelési Alapítvány fenntartásában és az ART ÉRT Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda az ÚJ ART ÉRT Alapítvány fenntartásában), illetve a Farkas Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola a Sárospataki Tankerületi Központ fenntartásában. Ezekben az intézményekben lehetőség van részt venni foglalkozásokon többek között balett, néptánc, társastánc, képző- és iparművészeti, valamint színjátszás területeken is.

Az Önkormányzat fenntartásában működő Sárospatak Városi Rendelőintézet 2 telephelyen biztosít járóbeteg-szakellátást, felnőtt és gyermek háziorvosi alapellátást, fogászati, illetve ügyeleti ellátást. A Sárospatak Városi Rendelőintézet a járás járóbeteg-szakellátásáért felelős intézmény, amely 36 járóbeteg-szakrendelést, 4 járóbeteg-gondozást működtet. A településen 7 felnőtt és 3 gyermekorvosi alapellátási körzet működik.

Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma 2004-2014

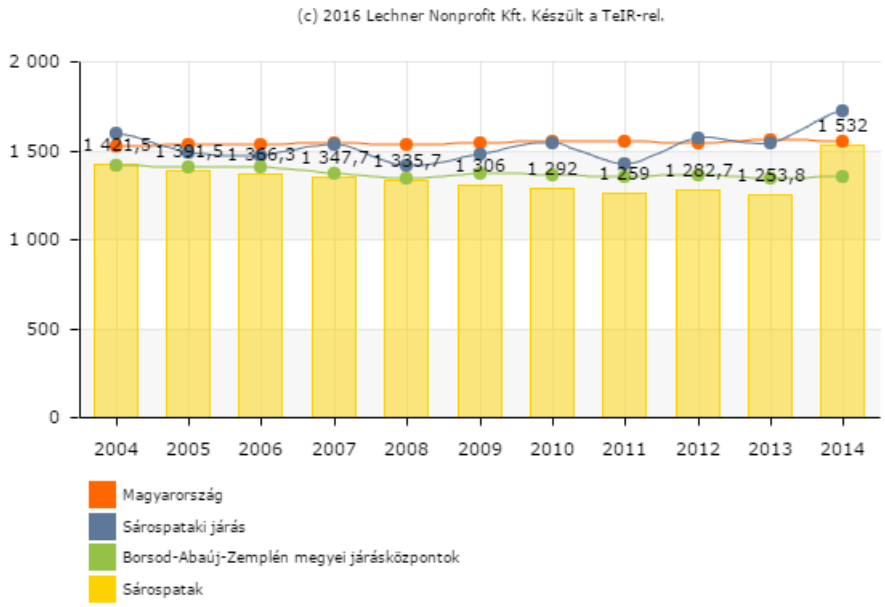

A sárospataki járás területén fekvőbeteg ellátó intézmény nincs. A legközelebbi aktív fekvőbeteg ellátó intézmény Sátoraljaújhelyen (Szent Erzsébet Kórház, 15 km) és Miskolcon található (BAZ Megyei Kórház és Egyetemi Oktatókórház, 77 km, 60 perc).

Sárospatak településen a Sárospataki Gondozási Központ 3 telephelyen működik 7 szakfeladattal: Sárospataki járási ellátási területtel fogyatékkal élők nappali ellátása, valamint támogató szolgálat, Sárospatak városi ellátási területtel pedig idősek nappali ellátása, támogató szolgálat, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás. Az ellátások telephelyei (Fogyatékkal élők nappali intézménye, Idősek Klubja) akadálymentesítettek, a személyi és tárgyi feltételek megfelelnek az ellátottak igényeinek és a jogszabályi feltételeknek, végleges működési engedéllyel rendelkeznek.

Idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtsága (ezrelék) 2004-2014

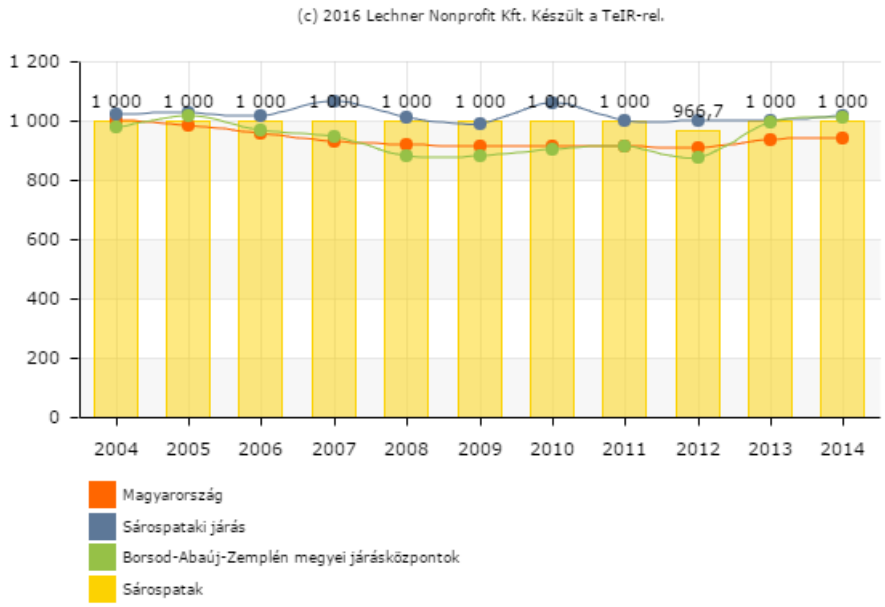

Sárospataki önkormányzati kezelésben lévő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény 1999.12.31-ig működött a településen, 2000.01.01-től Sárospatak településen a Sárospataki Idősek és Fogyatékosok Otthona a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat fenntartásában működik - az országos és megyei intézményekhez hasonlóan - 100%-os kapacitáskihasználtság mellett. A bentlakásos intézmény 90 férőhelyet tart fenn az irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött és azon 18 év fölötti személyek teljes körű ellátására, ápolására és gondozására, akik a vonatkozó jogszabályban meghatározott gondozási szükséglettel rendelkeznek, betegségük, fogyatékosságuk miatt önmagukról gondoskodni nem vagy csak folyamatos segítséggel képesek, de rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényelnek és ellátásuk más módon nem oldható meg. Továbbá az intézmény feladata a 18 év feletti súlyos értelmi, illetve halmozottan fogyatékos személyek teljes körű ellátása, ápolása, gondozása fogyatékosságának megfelelő szinten tartó, képességfejlesztő, munkajellegű foglalkoztatása, ami mellett sport- és szabadidős tevékenységek végzésére is alkalmas (befogadó képessége 85 fő).

5. A társadalom állapota

Sárospatak lakónépességének száma a 2014. év végén 12 256 fő. A 2011-es népszámlálás alapján az állandó lakossága 12 991 fő volt. 2001-ben a népességszám még 14 694 főt számlált, 13 év alatt jelentős, 1 703 fős csökkenés következett be. A népszámlálási adatok szerint az állandó népességen belül a 0-14 évesek aránya 13,7%, ami 1 780 főt jelent. Ez a 2001-es adatokhoz képest 3,5% pontos csökkenést mutat.

A település lakosságának alakulása 2004-2014

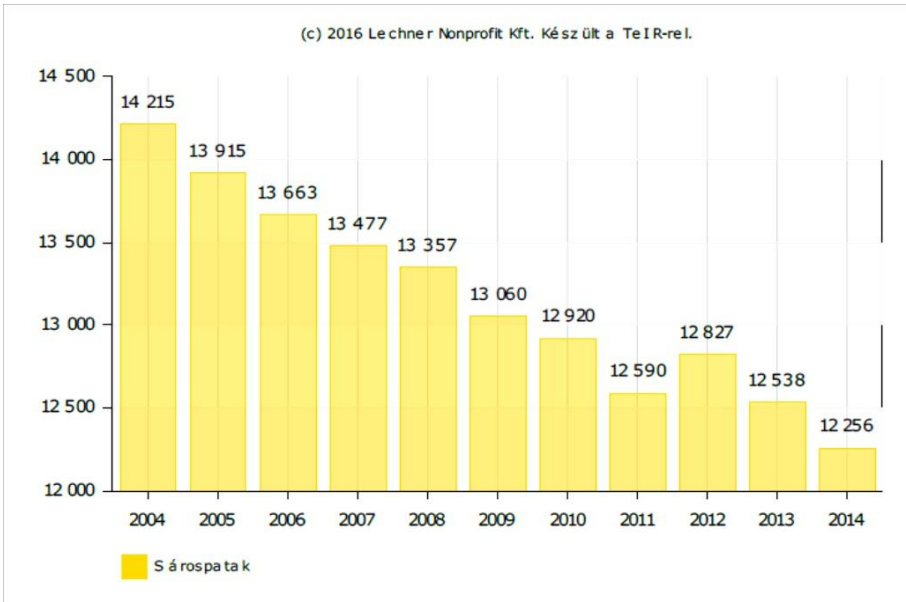

A munkaképes korosztály (15-59 év) arányában 2%-os csökkenés történt, 2011-ben a lakosság 62,4%-a, 8 107 fő tartozott ebbe a kategóriába. Az időskorúak (60 évnél idősebbek) létszáma viszont 5,2%-kal nőtt, a teljes lakosságszám 23,9%-át teszik ki. Tehát a város lakosságszáma összességében az országos tendenciát követi, az össznépességszám csökken, és a korfája elöregedő tendenciát mutat.

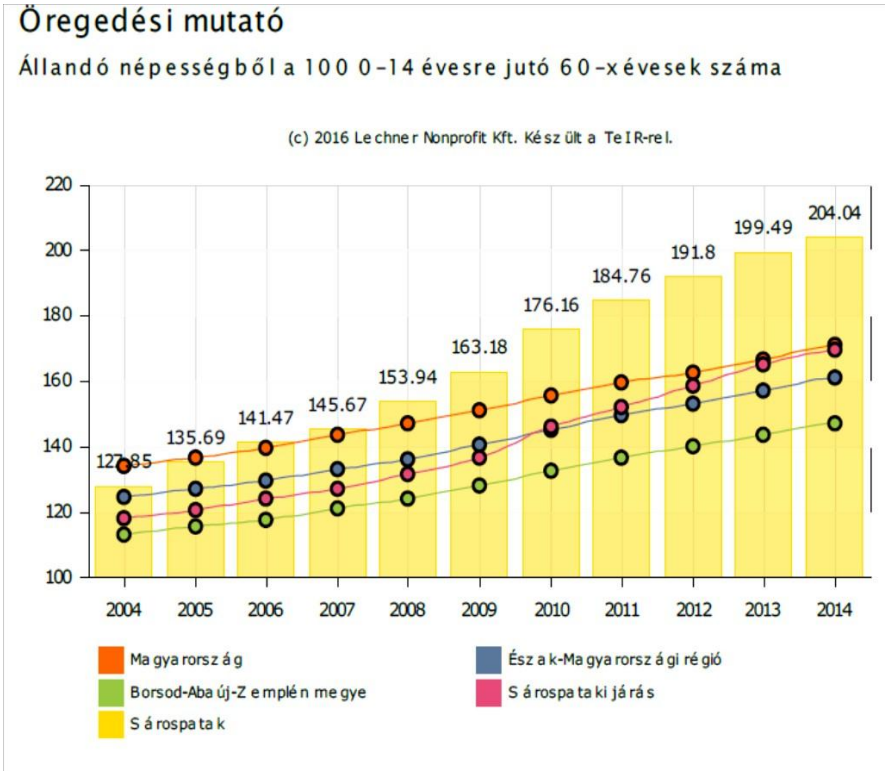

A település természetes fogyásának mértéke viszonylag magas, -4,26%, ez a járási szinttől 1 százalékponttal jobb (-5,3%), a megyei és az országos átlagtól pedig 1 százalékponttal (-3,29%) rosszabb.

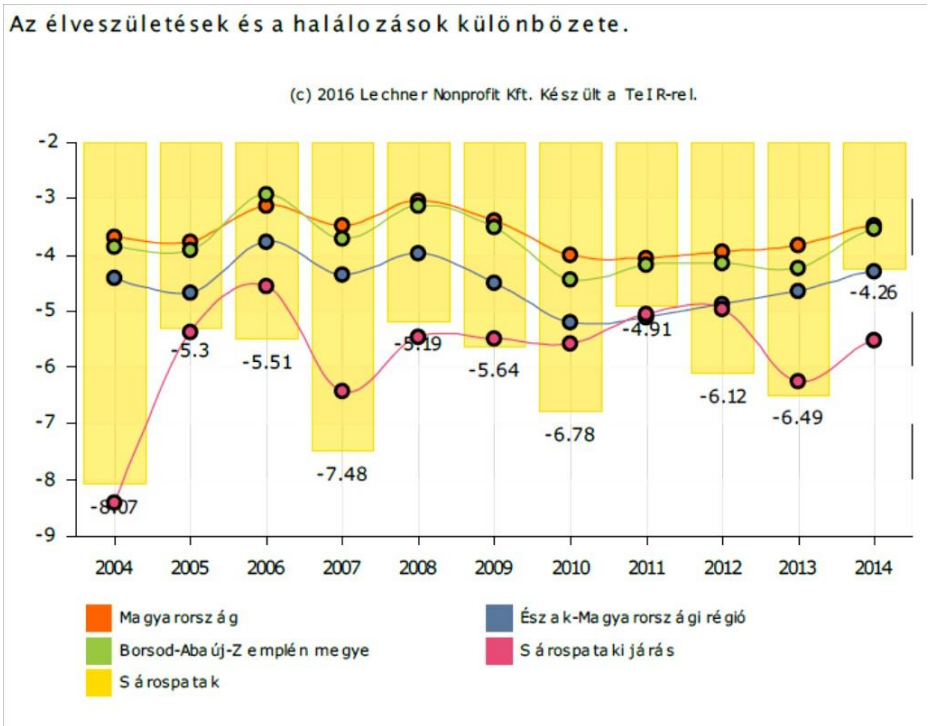

A természetes fogyásnál jóval aggasztóbb a helyzet a vándorlási egyenleg tekintetében, ahol 2010 óta a településen jelentős negatív tendencia mérhető, a vándorlási különbözet tartósan -14-(-)15% közötti.

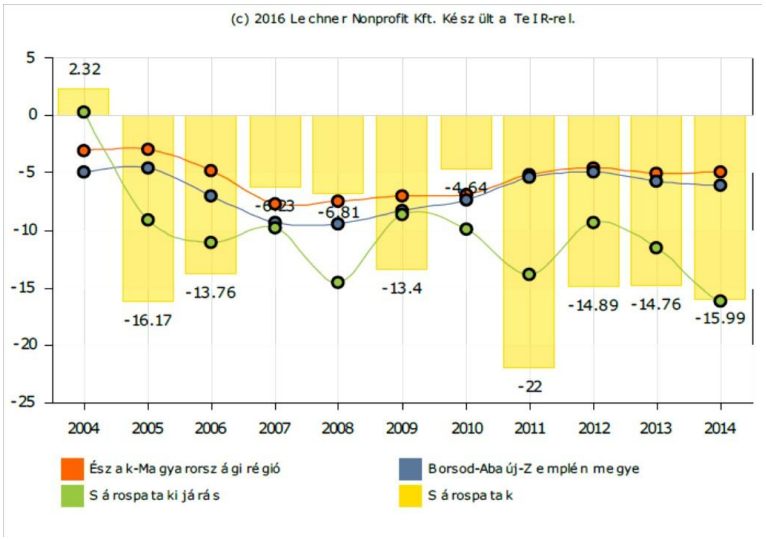

A települést tehát a fogyás és az elvándorlás jellemzi, ugyanez igaz, a megyei és járási központi szintre is. Megállapíthatjuk, hogy Sárospatak demográfiai tekintetben erodálódik.

A legfeljebb általános iskola 8. osztályt végzettek a 7 éves és idősebbek arányában 2001-ben 24,7%, a járási szinthez képest ez 4,2 százalékponttal kedvezőbb, 28,9% volt. A megyei járásközponti szinttől 1 százalékponttal rosszabb (23,6%), az országos átlagtól viszont 1,6 százalékponttal jobb (26,3%) volt. 2011- re 5 tizeddel csökkent a városi átlag (24,2%). A sárospataki járási szint kissé romlott (29,4%), de a megyei járásközpontoké (23,2%) és az országosé (25%) javult.

A legfeljebb általános iskola 8. osztályt végzettek a 7 éves és idősebbek arányában 2011-ben

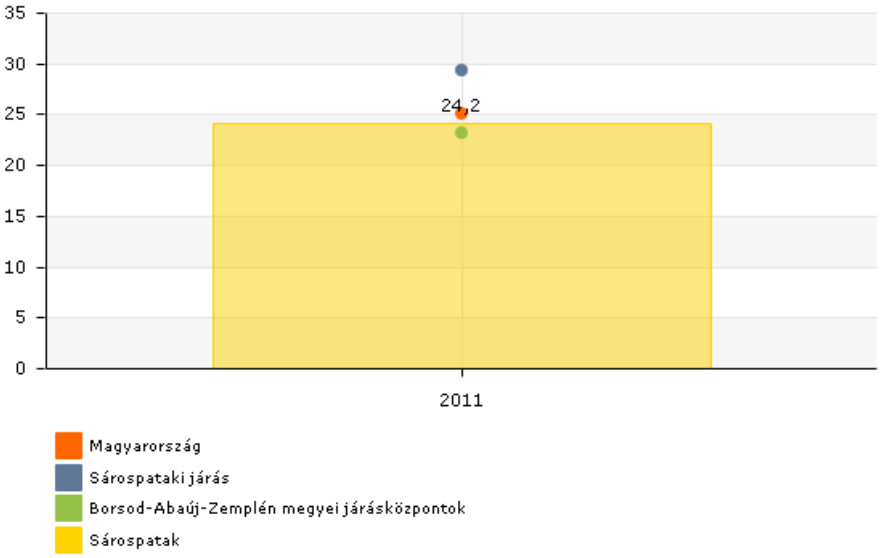

Az érettségi nélküli középfokú végzettséggel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában mutatója 2001-ben 24,2% volt, ez a járási (23,7%), a megyei járásközponti (20,6%) és az országos (21,1%) szintnél is magasabb értéket mutatott.

A 2011-es városi adatok már kissé csökkentek, ekkor már csak 20,9% volt. A járási 22,1-re, a megyei járásközponti szint 18,2-re, az országos 19,5%-ra csökkent a 2001-es évi adatokhoz képest.

Az érettségi nélküli középfokú végzettséggel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek aránya 2011-ben

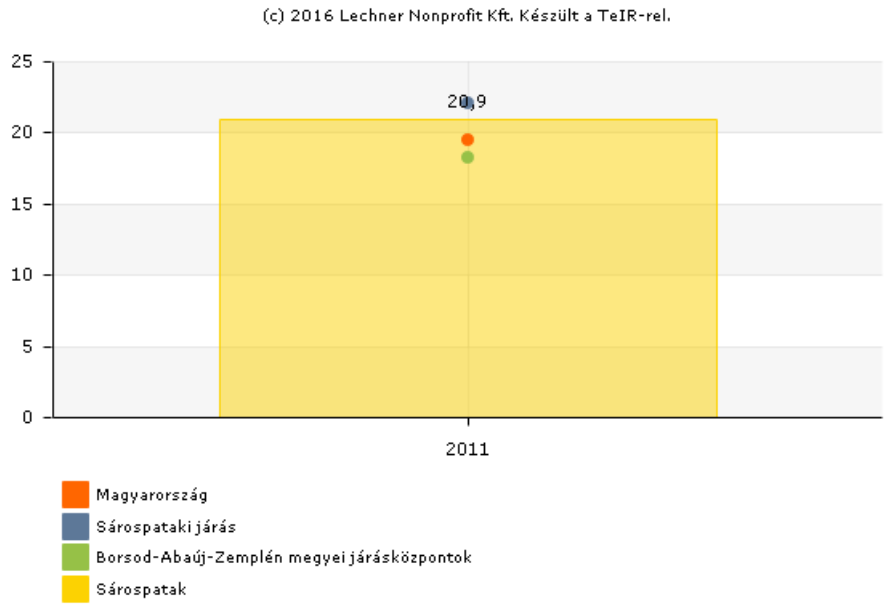

Az érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában 2001-ben 18% volt. A járási szint értéke ugyanebben az időszakban 14,6%. A járásközponti szinthez (24,6%) és az országoshoz viszonyítva előnyösebb a város értéke. 2011-re ez az érték 25,9 %-ra nőtt az országos tendenciának megfelelően. Arányaiban jelentős változás nem figyelhető meg. Átlagosan 6- 8%-os emelkedés figyelhető meg a járási (21,6%), a megyei járásközponti (31%) és az országos (27,5%) mutatók tekintetében. Ennek oka az általánosan emelkedő iskolázottsági szint.

Az érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában 2011-ben

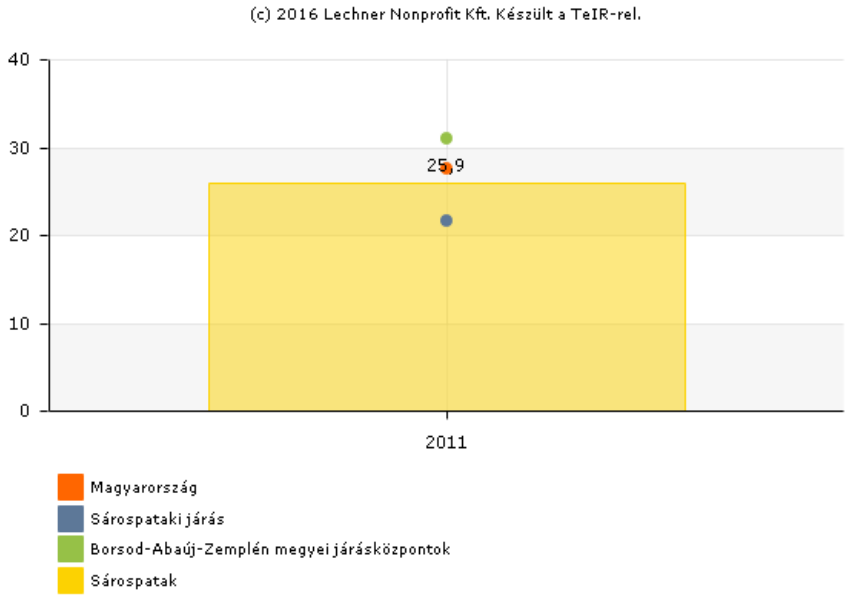

Az egyetemi, főiskolai vagy egyéb oklevéllel, mint legmagasabb iskola végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában mértéke 2001-ben 10,3% volt, ez a megyei járásközponti átlaggal kb.

megegyezett, a járási és országos szint felett állt, ennek egyik fő oka a Sárospatakon található két felsőoktatási intézmény meglétéből, és a Miskolci Egyetem, valamint a Nyíregyházi Főiskola viszonylagos közelségéből származhat.
2011-re jelentősen, 16,7%-ra nőtt a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya, az emelkedés megfelel a járási, megyei járásközponti és országos szinten megfigyelhető tendenciának.

Az egyetemi, főiskolai vagy egyéb oklevéllel, mint legmagasabb iskola végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek aránya 2011-ben

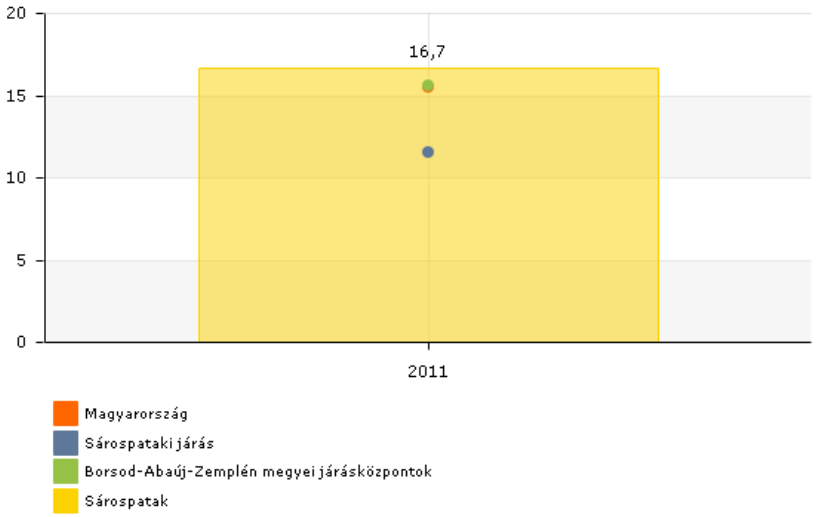

A felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában 2001-ben Sárospatakon volt a legmagasabb a járási, a megyei járásközponti és az országos szinthez képest is. A lakosság 14,2%-ának volt felsőfokú végzettsége. 2011-re 7%-kal 21,1%-ra nőtt arányuk. Ez a mutató szintén magasabb a viszonyítási alapokhoz képest.

A felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában 2011-ben

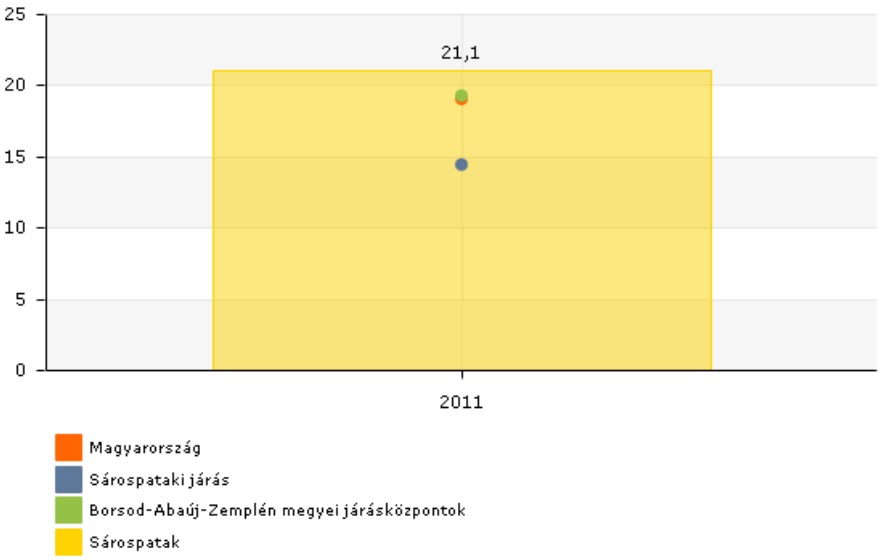

A város etnikai viszonyairól elmondható, hogy a magukat cigánysághoz tartozónak vallók aránya 2001-ben 2,8% volt, 2011-ben 2,9%. Az eltelt tíz év során nem történt jelentős módosulás a helyi cigányság számában. A hazai nemzeti kisebbséghez tartozók aránya 2001-ben 1,1% volt, ez a szám

2,8%-ra emelkedett 2011-re. Alapvetően elmondható az összes viszonyítási alap esetében egy kismértékű növekedés 2001-hez képest. Országosan 0,9%-al, a megyei járásközpontok esetében 0,6%-al, a járásban pedig 1,3%-al emelkedett 2011-re a nemzetiségiek aránya.

A munkaképes korosztály foglalkoztatottsága 2001-ben a járási és megyei járásközponti szint felett állt, viszont az országos alatt volt. A 2011-es érték már 6,3%-os emelkedést mutatott (54,7%) , ami megegyezik a többi területi szint tendenciáival.

A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%) - 2011

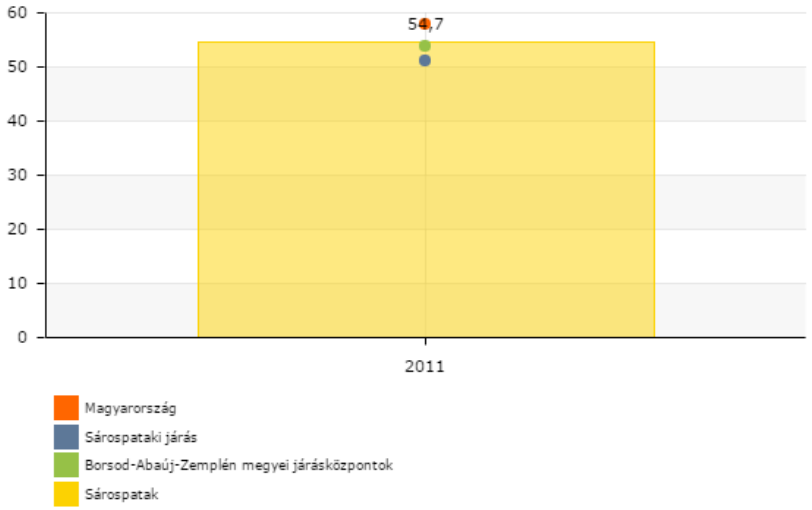

A regisztrált munkakeresők száma 2014-ben 550 fő volt. 2000 és 2013 között nagy különbségek mutatkoztak a munkanélküliek számában. A válság idején, 2008 és 2010 között érte el a legmagasabb szintet. 2008-ban 897, 2009-ben 966 és 2010-ben 944 főt regisztráltak. 2012 és 2014 között drasztikusan, 340 fővel csökkent a számuk, amely feltételezhetően a közfoglalkoztatás bevezetésére vezethető vissza. A mutató folyamatos csökkenéséhez feltételezhetően a gazdasági válságból való kilábalás és a közfoglalkoztatás emelkedése járult hozzá leginkább.

Regisztrált munkanélküliek száma 2004-2014

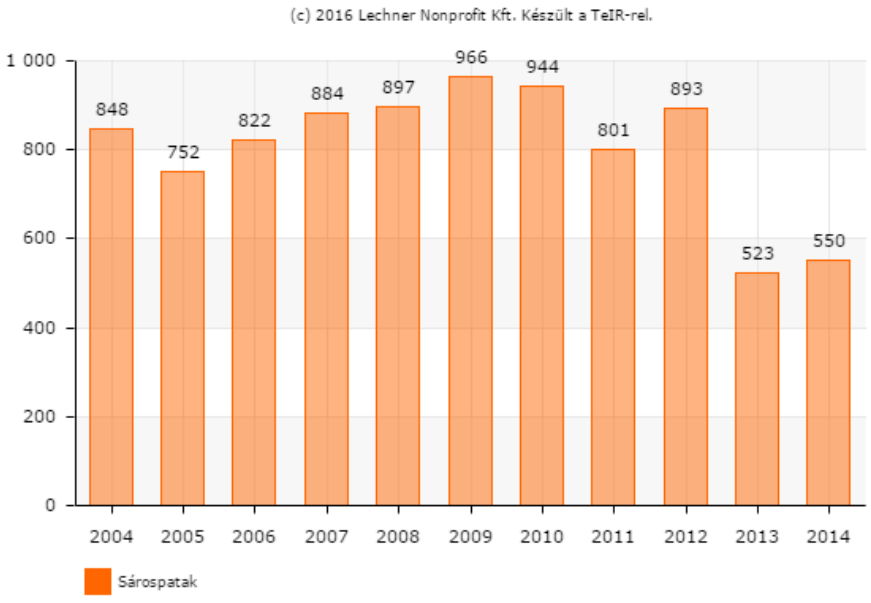

2014-ben a nyilvántartott álláskeresők aránya a munkaképes korú népesség 6,5%-át tette ki. Ez az érték a járási (9,1%), megyei járásközponti (8,7%) szintnél jobb, az országos (6,0 %) szintnél rosszabb értéket mutat.

Nyilvántartott álláskeresők aránya a munkaképes korú népesség százalékában 2004-2014

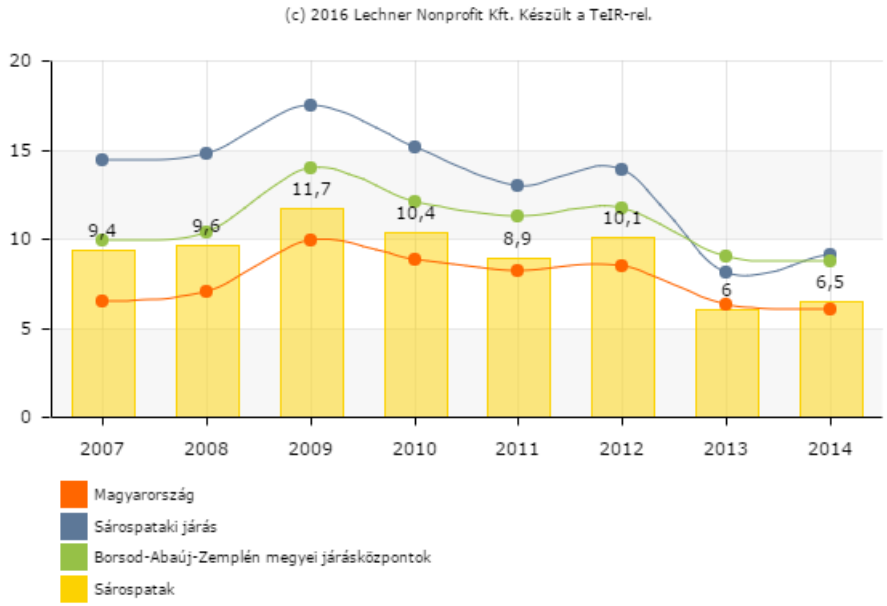

A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 2001-ben 39,7% 2011-re ez a szám 6 százalékponttal csökkent (33,7%). A csökkenés pozitív, viszont nem éri el a járási, a megyei és országos csökkenés mértékét, melyek kb. 10%-os javulást értek el.

A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 2011-ben

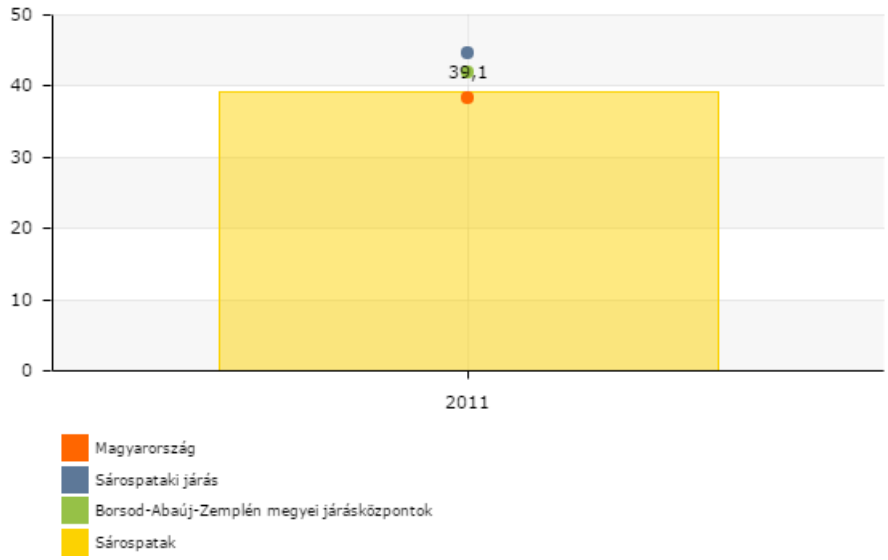

A tartósan, 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek összes munkanélkülihez viszonyított aránya 48,9%. A Sárospataki járás értéke ennél alacsonyabb, míg a megyei járásközpontok és az országos átlaga magasabb. A legfeljebb 8 általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek aránya pozitív képet mutat, kb. 10%-kal alacsonyabb, mint a viszonyított területi szinteké.

A tartósan, legalább 360 napja regisztrált munkanélküliek aránya 2,3%. Ez nagyságrendileg egyezik a megyei és az országos átlaggal, a megyeitől 1%-kal alacsonyabb.

A 25 év alatti regisztrált munkanélküliek aránya 16,2%. Ez az arány kb. megegyezik a járási, megyei és országos adattal. A 45 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya 43,1%. Ez az érték 4-6%-kal magasabb a járási, megyei és országos szinthez képest.

A 25 év alatti regisztrált munkanélküliek aránya 2001-2013

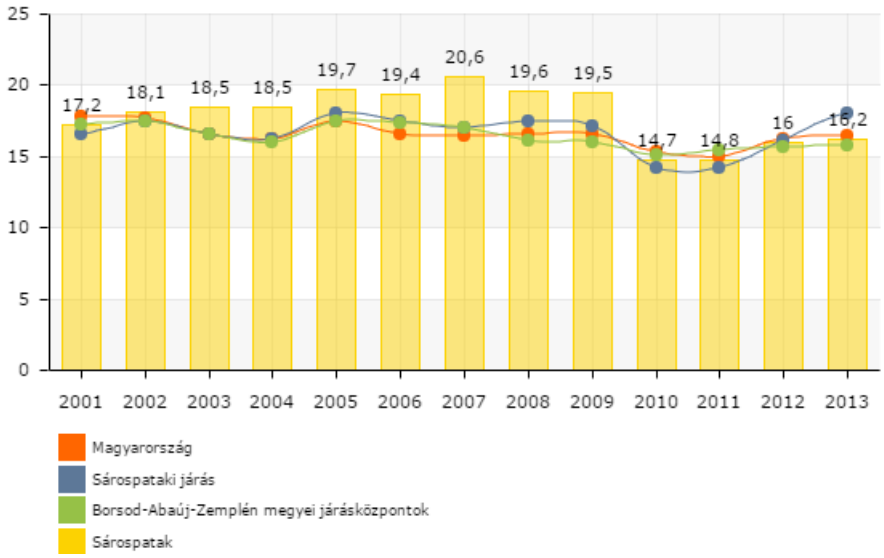

Sárospatakról a naponta ingázó munkavállalók aránya 21,5%, ami a Sárospataki járás átlagánál alacsonyabb. Ennek oka az, hogy a település a járás székhelye, ide ingáznak a legtöbben naponta a környező településekről. Az ingázó munkavállalók aránya a megyei szinttel nagyságrendileg megegyezik, az országos átlagtól (34,5%) viszont elmarad.

6. A gazdaság helyzete

Sárospatak egyértelműen vezető szerepet játszik a kistérségbeli gazdaságban, főként a kereskedelemben. A gazdasági vállalkozások száma az elmúlt másfél évtizedben (különösen pedig a 2008-at követő időszakban) jelentősen növekedett.

Regisztrált vállalkozások száma 2000-2010

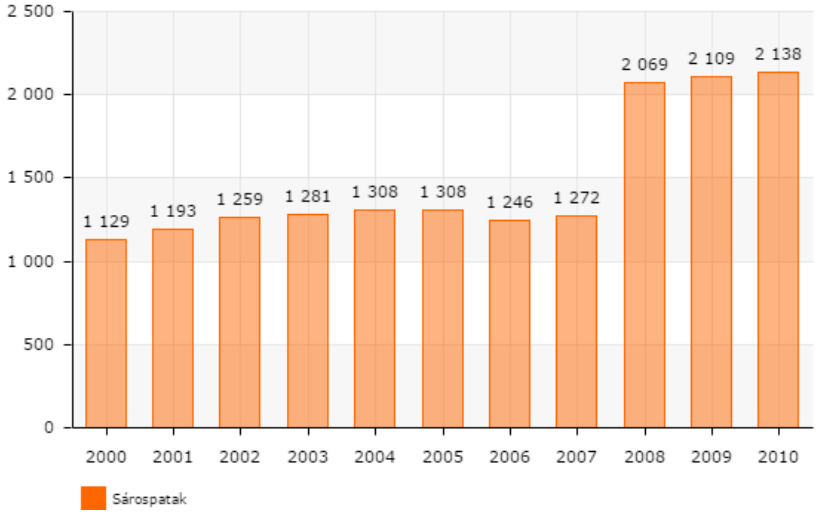

Regisztrált vállalkozások száma 2011-2014

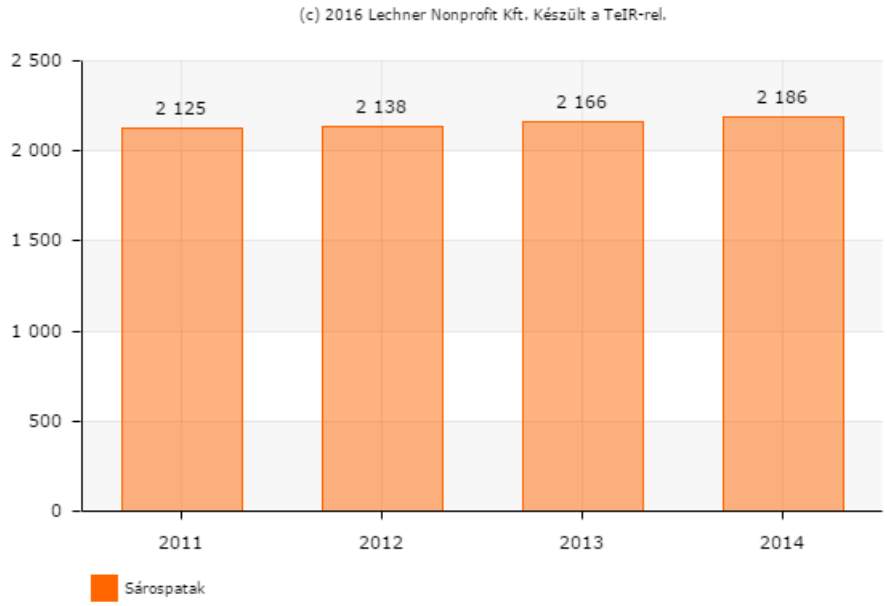

A sárospataki vállalkozások döntő többsége (közel 75%-a) 1-9 főt foglalkoztató mikrovállalkozás, a városban 2014-ben mindössze 37 db 10-49 főt foglalkoztató kisvállalkozás, és 1 db 50-249 főt foglalkoztató középvállalkozás működött. A városunkban 250 főnél több foglalkoztatottat alkalmazó nagyvállalkozás nem működik.

A városunk történelméből következik, hogy a település gazdaságában legmeghatározóbb a mezőgazdasági (ezen belül is a borászati) szektor, a mezőgazdasági vállalkozások stabilan a vállalkozások 42-44%-át alkotják.

Mezőgazdaságban regisztrált vállalkozások aránya 2008-2010

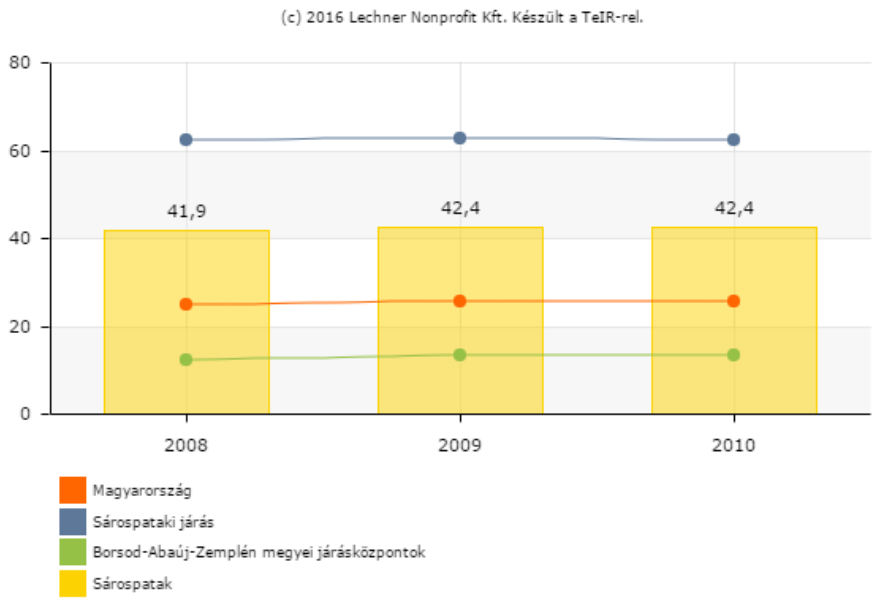

Mezőgazdaságban regisztrált vállalkozások aránya 2011-2014

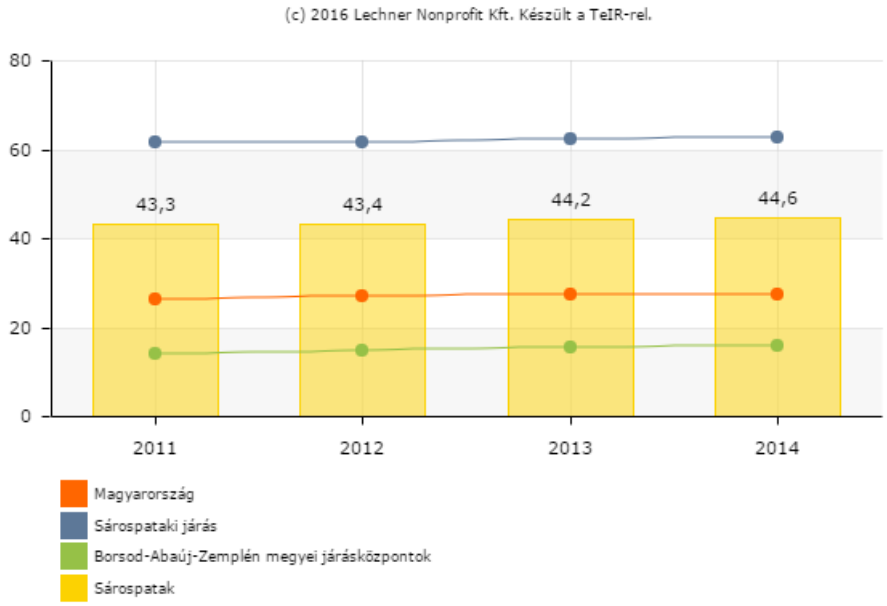

A városunk gazdaságában a második legmeghatározóbb a szolgáltató szektor, az e területen tevékenykedő vállalkozások stabilan a vállalkozások 46-48 %-át alkotják.

A szolgáltató szektorban regisztrált vállalkozások aránya 2008-2010

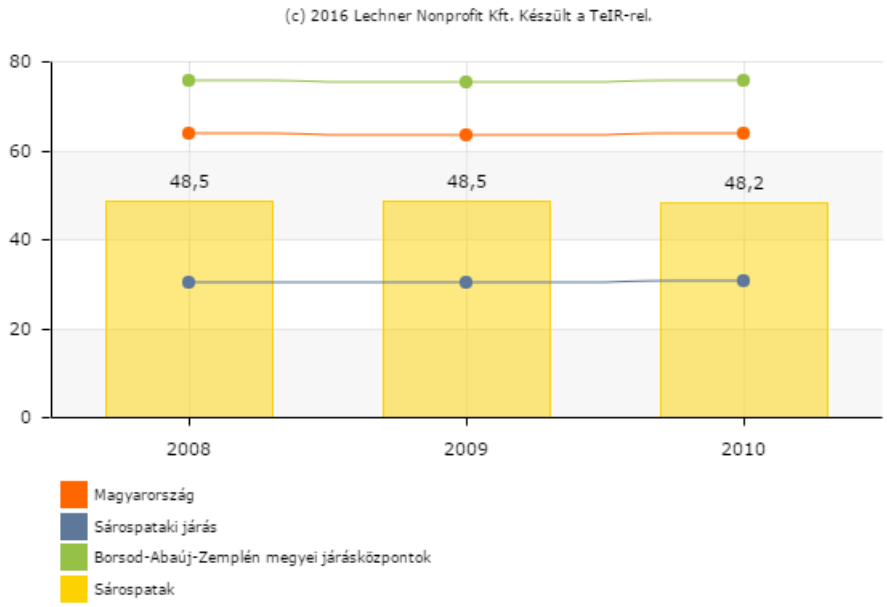

A szolgáltató szektorban regisztrált vállalkozások aránya 2011-2014

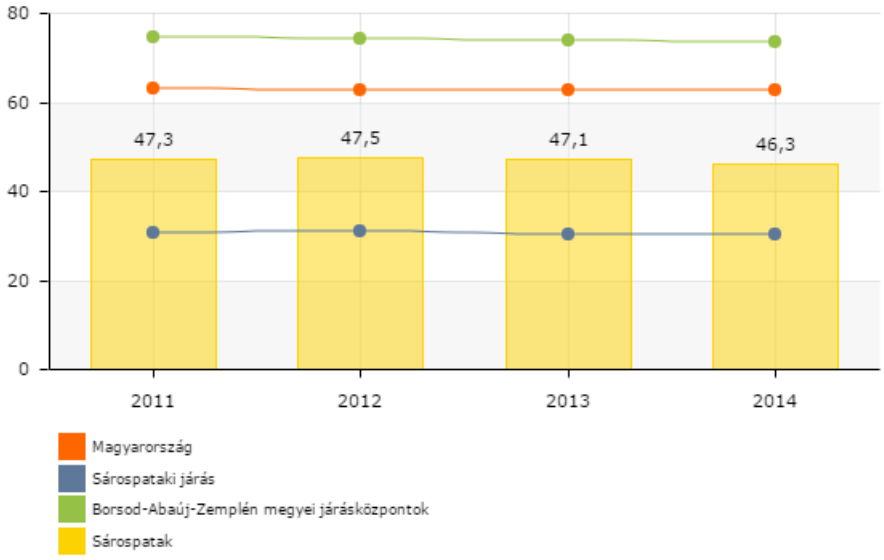

Emellett 2014-ben 219 vállalkozás tevékenykedett a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágban, 23 vállalkozás a szállítás, raktározás nemzetgazdasági ágban, 99 a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban, 24 az információ, kommunikáció nemzetgazdasági ágban, 48 a a pénzügyi, biztosítási tevékenység nemzetgazdasági ágban, 157 az ingatlanügyletek nemzetgazdasági ágban, 144 a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység nemzetgazdasági ágban, melyek együttesen a vállalkozási szféra 10%-át alkotják.

A városon belül kiemelkedő szerep jut kiskereskedelmi szempontból a Rákóczi útnak, mivel itt az átlagosnál koncentráltabban jelennek meg az üzletek. A nagyobb üzletek mellett (Bodrog áruház) itt található a ruházati, elektronikai üzletek, a gyógyszertárak, bútorboltok nagyobb része. Emellett kisebb méretű, jellemzően a gyors kiszolgálásra szakosodott éttermek, büfék, cukrászdák is találhatók az utcában.

Ezer lakosra jutó kiskereskedelmi hálózati egységek száma 2004-2014

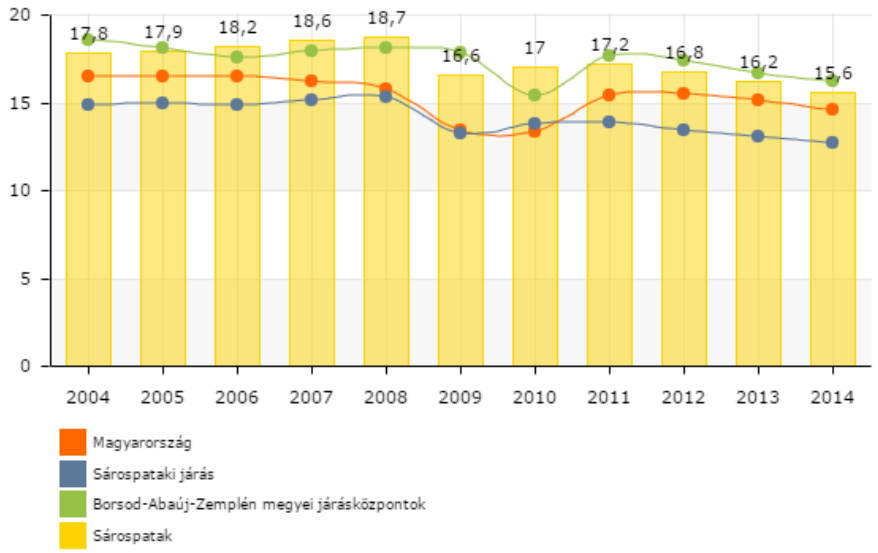

A Városközpont területén például összesen kb. 130 kiskereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó egység működik, illetve kiemelendő a Madách utcai piac, ahol szerdánként és szombatonként van piacnap. A piac a sárospataki és kistérségi gazdálkodók számára egyaránt az egyik legfontosabb értékesítési helyszín. Ugyanígy a városi és kistérségi lakosság számára központi fontosságú a terület a helyben termelt termékek beszerzése szempontjából.

A helyi gazdaság tőkeerejét, versenyképességét és jövedelemtermelő képességét is elemezni kívánjuk. Az egy lakosra jutó jegyzett tőke sajnos történelmi távlatban nézve is jelentősen elmarad mind a járási, mind a megyei, mind az országos átlagtól, azaz a helyi vállalkozások tőkeszegények.

Egy lakosra jutó jegyzett tőke (1000 Ft)

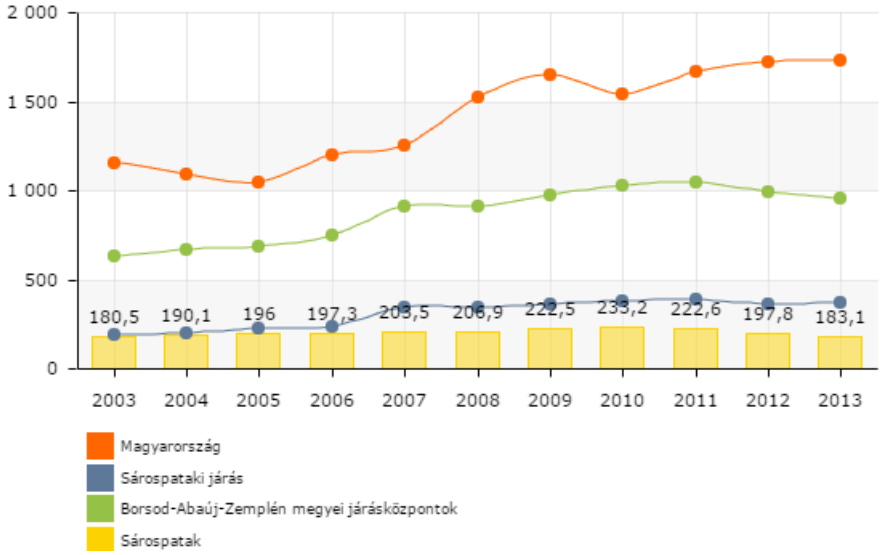

Hasonló a helyzet a lakosra jutó bruttó hozzáadott érték tekintetében is, mely történelmi távlatban nézve szintén jelentősen elmarad mind a megyei, mind az országos átlagtól, azaz a helyi vállalkozások kevésbé versenyképesek.

Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték (1000 Ft)

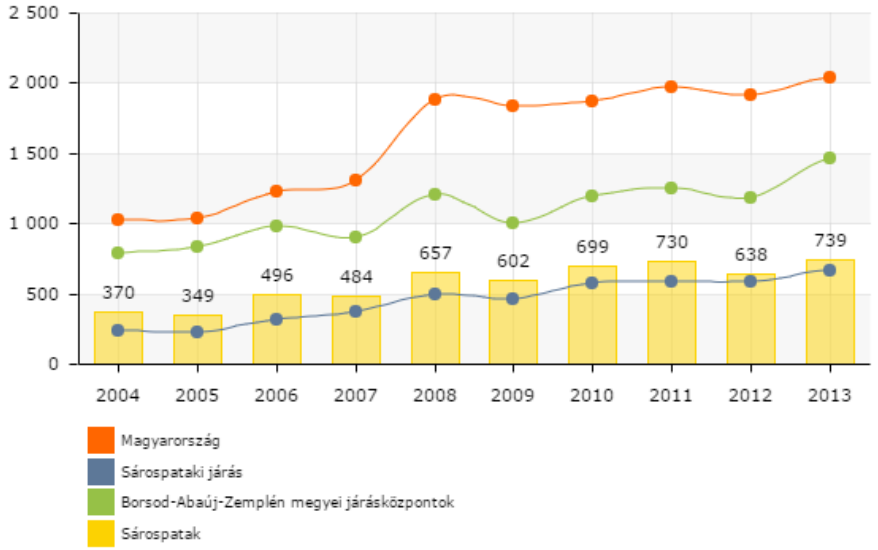

Érdekes módon az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem azonban éves szinten követi az országos átlag alakulását.

Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem 2001-2013

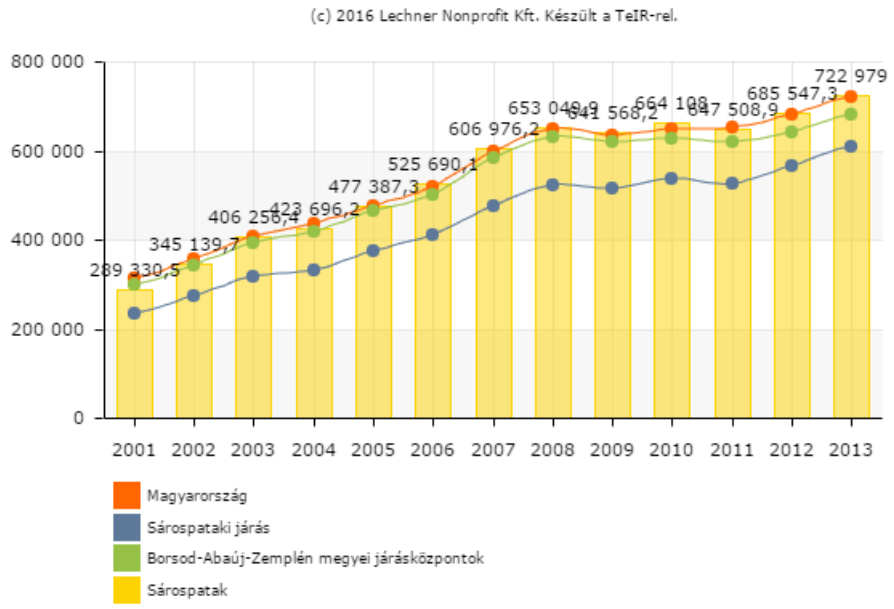

3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások

1. Külső koherencia:

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

Az OFTK jövőképe szerint Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal. A nemzeti jövőkép elérése érdekében az OFTK négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg.

Hosszú távú célok:

- Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés
- Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom
- Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme
- Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet

Szektoriális specifikus célok:

- Versenyképes, innovatív gazdaság
- Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság

- Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és -ellátás
- Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I
- Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom
- Jó állam: szolgáltató állam és biztonság
- Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme

Területi specifikus célok:

- Az ország makroregionális szerepének erősítése
- A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
- Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
- Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
- Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés
- Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása

Az OFTK fent részletezett céljai közül több a Helyi Közösség munkamegbeszélésein, a mélyinterjús visszajelzésekben is markánsan megjelent (pl. versenyképes, innovatív gazdaság kialakítása, népességeltartó képességének növelése, értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom kialakítása, elmozdulás az egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság irányába, tudásalapú társadalom, piacképes készségek biztosítása) illetve városunk ITS-ében is nevesítetten szerepel, így a Sárospataki Helyi Közösség Fejlesztési Stratégia és az OFTK közötti összhang biztosított.

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

A TOP elsődleges célja a térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés, ezáltal a foglalkoztatás növelése. Valamennyi prioritása, intézkedése közvetlenül vagy közvetetten hozzájárul ehhez a célhoz. A TOP elsősorban az önkormányzatok fejlesztéseihez biztosít forrásokat, az önkormányzatok gazdaságfejlesztési és azzal összefüggő város- és településfejlesztési akcióit támogatja.

Az operatív program fejlesztéspolitikai céljai:

- Gazdaságélénkítéshez és foglalkoztatási szint növeléséhez szükséges helyi feltételek biztosítása
  - helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése a beruházások és befektetések növelésére, a munkahelyek elérhetőségének javítására,
  - helyi szolgáltatások biztosítása a gazdasági aktivitás és a foglalkoztatás segítésére,
  - turisztikai vonzerőkben rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás növekedése érdekében
- Vállalkozásbarát és népességmegtartó település-, kiemelten városfejlesztés, az életminőség és társadalmi összetartozás javításához szükséges helyi feltételek biztosítása
  - város- és településfejlesztés a gazdasági funkciók erősítésére, a beruházások és befektetések növelésére és a népesség megtartására, a zöldfelületek és a kisléptékű környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése a települési környezeti minőség javítására,
  - fenntartható városi közlekedésfejlesztés a települési környezet minőségének javítására és a széndioxid kibocsátás csökkentése érdekében,
  - a munkába járás segítésére
  - az önkormányzati épületek energiahatékonyságának javítása a hatékony településüzemeltetés és a széndioxid kibocsátás csökkentése érdekében,

- a közszolgáltatások fejlesztése, bővítése az életminőség javítása, és a népesség, különösen a fiatalok megtartása érdekében,
- leromlott városrészek fejlesztése az alacsony státuszú lakosság életkörülményeinek javítására,
- helyi közösségek és együttműködés erősítése a helyi és térségi gazdasági és közösségi aktivitás ösztönzésére

A TOP fent részletezett céljai közül több a Helyi Közösség munkamegbeszélésein, a mélyinterjús visszajelzésekben is markánsan megjelent (pl. helyi szolgáltatások biztosítása a gazdasági aktivitás és a foglalkoztatás segítésére, turisztikai vonzerőkben rejlő endogén potenciál kibontakoztatása, a közszolgáltatások fejlesztése, bővítése az életminőség javítása, és a népesség, különösen a fiatalok megtartása érdekében) illetve városunk ITS-ében is nevesítetten szerepel, így a Sárospataki Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia és a TOP közötti összhang biztosított. Ezen felül a Sárospataki Helyi Közösség a projekt megvalósításával közvetlenül járul hozzá a „helyi közösségek és együttműködés erősítése a helyi és térségi gazdasági és közösségi aktivitás ösztönzésére" specifikus cél megvalósításához.

2. A HKFS tartalmát befolyásoló megyei, járási, települési vagy egyéb területi szinten megfogalmazott fejlesztési prioritások/beavatkozási területek/projektek

Borsod-Abaúj-Zemplén megye Integrált Területi Programja 2014-2020

A Borsod-Abaúj-Zemplén megye Integrált Területi Programja 2014-2020 elnevezésű dokumentum az alábbi megyei program célokat nevesíti:

- Gazdasági versenyképesség javítása, munkahelyteremtés és innovációs tevékenységek ösztönzése
- A helyi társadalom munkaerő-piaci igényekhez történő alkalmazkodó képességének javítása
- A munkaerő-piaci központok elérhetőségének javítása
- Az egyedi természeti és kulturális erőforrások fenntartható hasznosítása
- Az energia megújuló forrásokból történő előállításának és helyi felhasználásának ösztönzése
- Környezeti állapot és környezetbiztonság javítása

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei ITP fent részletezett céljai közül több a Helyi Közösség munkamegbeszélésein, a mélyinterjús visszajelzésekben is markánsan megjelent (pl. gazdasági versenyképesség javítása, munkahelyteremtés, a helyi társadalom munkaerő-piaci igényekhez történő alkalmazkodó képességének javítása, egyedi természeti és kulturális erőforrások fenntartható hasznosítása) illetve városunk ITS-ében is nevesítetten szerepel, így a Sárospataki Helyi Közösség Fejlesztési Stratégia és az ITP közötti összhang biztosított.

Sárospatak Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2014-2020

Sárospatak Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája rögzíti a város középtávú fejlesztési céljait, valamint tartalmazza a célok elérését szolgáló fejlesztési elképzeléseket is. Mindehhez a dokumentum olyan területi specifikumokat rendel, melyek egyszerre szolgálják a városrészi szintű célok elérését is.

Sárospatak Város középtávú stratégiai fejlesztési céljai:

- A település turisztikai jövedelemtermelő képességének növelése

- Kulturális értékek turisztikai hasznosításának fokozása
  - Marketingtevékenységek támogatása
  - A város történelmi hangulatának erősítése
  - Meglévő attrakciók megújítása
  - Turisztikai szolgáltatások fejlesztése
- A természeti környezet turisztikai lehetőségeinek kiaknázása
  - A helyi sportolási lehetőségek bővítése
  - Bodrog-folyó turisztikai lehetőségeinek fejlesztése
- Térségi együttműködések javítása
  - Tokaj-Hegyalja térség együttműködésének javítása
  - TDM részvétel
  - Zempléni Városok Szövetsége

- A közlekedés szűk keresztmetszeteinek oldása
  - A város elérhetőségének javítása
  - A város belső forgalmának tehermentesítése
    - Kamionforgalom csökkentése
    - Személygépkocsi közlekedés infrastrukturális feltételeinek (utak, felüljárók) fejlesztése
    - Gyalogos és kerékpáros közlekedés infrastrukturális feltételeinek (járdák, kerékpárutak és sávok) fejlesztése

- A település gazdasági stabilitásának megteremtése
  - Vonzó vállalkozói környezet megteremtése
    - Iparterületek fejlesztése, új iparterületek létrehozása
    - Befektetés-ösztönző tevékenységek
    - Gazdaságfejlesztő szervezet létrehozása
  - Munkaerő-piaci kereslet-kínálat összehangolása
    - Gyakornoki programok szervezése
    - Felnőttképzési programok szervezése
  - Alacsony képzettségű, képzetlen munkaerő foglalkoztathatóságának javítása
    - Közfoglalkoztatás
    - Startmunkaprogram
    - Mezőgazdasági program
  - Helyi termékek népszerűsítése
    - Helyi mezőgazdasági termékek feldolgozásának, raktározásának, kézműves termékek kereskedelmének támogatása
    - Élelmiszeripari park kialakítása
    - Promóciós tevékenységek
    - Minőségbiztosítás támogatása
    - Önszerveződés támogatása

- Élhető, vonzó és együttműködő város megteremtése
  - Városi szolgáltatások minőségének javítása
    - A szolgáltatások költség- és energiahatékonyságának növelése

        - Érzékeny társadalmi csoportok (idősek, fogyatékkal élők, hajléktalanok) ellátásának kapacitásfejlesztése
        - Civil szervezetek bevonása a feladatellátásba
    - Sport, kulturális élet és rekreációs lehetőségek
        - Fedett, komplex szolgáltatást nyújtó városi sportcsarnok létrehozása
        - Szabadtéri sportpálya felújítása
        - Művelődés Háza és Könyvtára felújítása
        - Nem beruházási jellegű új programok, mint pl. kiállítások szervezése, kézműves termékek készítéséhez, értékesítéséhez kapcsolódó hagyományteremtés, sportesemények szervezése a közösségépítés
    - A társadalmi összefogás és a városfejlesztési tevékenységek működésének javítása
        - Közösségi ötletláda

Mivel az ITS egy széles körben társadalmasított, az Önkormányzatunk által elfogadott középtávú tervezési dokumentum, ezért a Helyi Közösség stratégiai célrendszerének kialakításakor az ITS céljaival való maximális összhangra törekedtünk, természetesen a felhívás által megengedett tematikus-tartalmi kereteket figyelembe véve.

Sárospatak Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja

A Városunk Helyi Esélyegyenlőségi Programja egy inkluzív, befogadó és öngondoskodó városi közösség képét tűzi ki átfogó stratégiai célként.

A HEP operatív céljai:

- A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlőségének biztosítása
- A gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása
- A nők esélyegyenlőségének biztosítása
- Az idősek esélyegyenlőségének biztosítása
- A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítása

A Sárospataki Helyi Közösség által elkészített Fejlesztési Stratégia külön forráskeretet kíván biztosítani a befogadó és öngondoskodó közösség kiépítését segítő kezdeményezések támogatására, így a HEP és a HKFS céljainak összhangja szintén biztosított.

3. Közművelődési rendelet

Az Önkormányzat a közművelődési rendeletében az alábbi célokat tűzte ki:

- a meglévő közművelődési intézményrendszer fenntartásával olyan kulturális kínálatot és szolgáltatást nyújtani, amely hozzájárul az itt élők életminőségének fenntartásához, javításához, csökkentve a kulturális esélyegyenlőtlenségeket,
- minőségi, széles spektrumú kulturálódási, közösségi művelődési és szórakozási lehetőségek biztosítása a város lakosai számára, a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése.
- az iskolarendszeren kívüli felnőttoktatási lehetőségek, tanfolyamok, életminőséget és esélyt javító tanulási lehetőségek támogatása,
- az egyetemes, nemzeti és nemzetiségi kultúra értékeinek megismertetése, az ünnepek kultúrájának ápolása,

- a sárospataki és a Sárospatakon tanuló ifjúság kreatív tevékenységének, alkotó erejének bevonása a város kulturális életének alakításába,
- a helyi történelmi, kulturális hagyományok szisztematikus feltárása, becsatornázása a kulturális kínálatba, a település mindennapi életébe,
- a Települési értéktár működtetése és kiterjesztése a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló törvény alapján,
- a Sárospatakra érkező vendégek, turisták számára nyújtott kulturális kínálat innovatív fejlesztése a város történelmi, kulturális hagyományainak és értékeinek mentén,
- a „Sárospatak brand" kialakítása,
- a sárospataki és a Sárospatakhoz köthető tudományos és kulturális termékek, művészeti produktumok előállításának és közzétételének támogatása,
- Sárospatak város belső és külső kommunikációjának szakmai fejlesztése, csatornáinak bővítése és hatékonyabbá tétele,
- kapcsolatépítés a közművelődés megyei és országos szervezeteivel, a határon túli magyar művelődési közösségekkel, a testvérvárosok kulturális intézményeivel, művelődési és hagyományőrző közösségeivel.

A fenti célkitűzések elérése érdekében az Önkormányzat A Művelődés Háza és Könyvtára elnevezésű intézményt és a SIDINFO Sárospataki Idegenforgalmi Információs Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságot működteti, mindkét szervezet a Helyi Közösség alapító tagja, jelenlétük a Közösségben a közművelődési célkitűzések megfelelő képviseletének záloga.

3.3 SWOT

A következőkben a helyzetfeltárás tematikáját követve végezzük el a stratégiánk kiindulási alapját képező SWOT elemzést.

Erősségek	Gyengeségek
1 Térszerkezet - Magyar-szlovák határ közelsége	**1 Térszerkezet** - Regionális decentrumok (Miskolc, Nyíregyháza) relatív nagy távolsága
2 Természeti erőforrások - Faj-és növénygazdag környezeti táj - Nagy számú védett természeti érték - Tokaji Történelmi Borvidék része	**2 Természeti erőforrások** - Nem minden természeti érték áll még védelem alatt - Bizonyos természeti erőforrások (pl. Bodrog-part) közösségi-rekreációs időtöltésre nem alkalmas helyszínek
3 Kulturális erőforrások - Nagy számú meglévő helyi örökségi, kulturális értékek és hagyományok - Széleskörű kulturális szolgáltatások	**3 Kulturális erőforrások** - Kulturális intézmények és terek egy részének rossz, elavult a műszaki állapota - A fiatalok és idősek számára vonzó

biztosítottak a településen - Bőséges (jellemzően ingyenes programokból álló) rendezvénykínálat jellemzi a várost - Sárospataki lokálpatriotizmus erős	(szub)kulturális programok, szabadidő-eltöltési lehetőségek korlátozottak - Az erős lokálpatriotizmus ellenére egy jól megfogható, azonosítható „arculattal” nem rendelkezik a város
4 Közszolgáltatások - A szolgáltatás nyújtás szintje és a lakossági igények szintje közel összhangban van a hagyományos szolgáltatások terén (férőhelyek száma megfelelő) - Egyházak jelenléte a szociális ellátásban - Non-profit szervezetek aktivitása szociális területeken	**4 Közszolgáltatások** - Hiányoznak a rugalmasabb, innovatívabb szolgáltatási formák (pl. családi napközi, foglalkoztatók, stb.) - A közszolgáltatások finanszírozása nagy anyagi terheket ró az Önkormányzatra
5 Társadalom - A foglalkoztatottak aránya növekvő tendenciát mutat - A felsőfokú végzettséget szerzők aránya növekvő tendenciát mutat	**5 Társadalom** - Elöregedő és elvándorló népesség - A város képzett lakosságot és fiatalokat megtartó ereje csökken - Magas a fiatal pályakezdők munkanélkülisége
6 Gazdaság - Nagy számú gazdasági szereplő, élénk gazdasági élet - Évente növekvő egy főre jutó nettó jövedelem - Jelentős mezőgazdasági, szőlőtermesztési hagyományok, borászat - A helyi termelők, kézművesek nagy számban jelen vannak	**6 Gazdaság** - Mikro vállalkozások magas aránya (75%) - Mezőgazdasági és tercier szolgáltató szektor erős túlsúlya (együttesen 90%) - Tőkeszegény vállalkozások - Alacsony bruttó hozzáadott érték per capita - A helyi termékek még nem eléggé meghatározóak, nem eléggé ismertek
Lehetőségek	**Veszélyek**
1 Térszerkezet - Járási központ szerepből fakadó kitörési lehetőségek	**1 Térszerkezet** - Környező járási központok (pl. Tokaj, Sátoraljaújhely) szerepének erősödése
2 Természeti erőforrások - Gyönyörű természeti értékek közösségi és turisztikai célú hasznosítása érdekében fenntartható infrastrukturális és	**2 Természeti erőforrások** - Növekvő használat miatt bekövetkező érték-erózió - Szigorodó környezetvédelmi előírások miatt

szolgáltatásfejlesztések - Természetben rejlő rekreációs lehetőségek (pl. szabadtéri sport, pihenés) mind jobb kihasználása érdekében zöldfelület és parkfejlesztések megvalósítása - Non-profit szervezetek aktivitásának növelése a környezetvédelmi, fenntarthatósági területeken	hasznosítási lehetőségek erőteljes korlátozódása
3 Kulturális erőforrások - Non-profit szervezetek aktivitásának növelése a kulturális területeken **-** Non-profit szervezetek aktivitásának összehangolása a hiányterületeken	**3 Kulturális erőforrások** - Bizonytalan egyes kulturális értékek, szolgáltatások gazdasági fenntarthatósága - A modern kor technikai vívmányainak (internet, mobiltechnológia) elszívó ereje - A tradicionális tevékenységek háttérbe szorulása jellemző, a hagyományok tovább-örökíthetősége nehézségekbe ütközik
4 Közszolgáltatások - Non-profit szervezetek aktivitásának növelése a szociális területeken - Rugalmas és öngondoskodó ellátási formák (pl. családi napközi) népszerűsítése	**4 Közszolgáltatások** - Szociális ellátást igénylők köre bővül, mely jelentős anyagi terhet ró az ellátórendszerre (Önkormányzat, Tankerület, BAZ Megyei Önkormányzat)
5 Társadalom - Népesség elvándorlásának megakadályozása a város vonzóbbá tételével, az életfeltételek javításával - Civil társadalom, közösségek szerepének felértékelődése - Közösségi tervezés előtérbe kerülése - Egészségtudatra való nevelés	**5 Társadalom** - Az elöregedési tendenciák fennmaradása - Az elvándorlási tendenciák fennmaradása - Az egyén és a közösség elidegenedése
6 Gazdaság - Meglévő természeti adottságokhoz igazítható ökoturizmus fejlesztése - Helyi termékek megismerésének támogatása - Képzési, gyakornoki fejlesztési programok	**6 Gazdaság** - Strukturális munkanélküliség fennmaradása - A helyi termelők, kisgazdaságok, kézművesek egyre szűkebb piacra jutási lehetőségei a hagyományos tevékenységek és termékek fennmaradását ellehetetlenítik

3.4 Fejlesztési szükségletek összefoglalása

A Helyi Fejlesztési Stratégia fejlesztési szükségleteit és egyben célrendszerét a SWOT analízisének erősségei, lehetőségei, valamint széleskörű felmérések (projektötlet gyűjtés, személyes találkozók) alapján készítettük és azonosítottuk be. A Sárospataki Helyi Közösség az alábbi fejlesztési igényeket azonosította:

- A város és a helyi közösség megtartó erejét, vonzerejét erősítő **arculat és városkép** kialakítása
- A város jövőjét érintő fejlesztések esetén **a társadalmasított tervezés** gyakorlatának bevezetése
- A **fenntartható és egészséges magatartásformák** (pl. közlekedés, lakhatás, környezetvédelem) irányába történő fokozott elmozdulás
- A városban **rugalmasabb, innovatívabb közösségi szolgáltatási formák** bevezetése
- A város talpon maradását támogató, **a gazdasági versenyképességet növelő** beavatkozások megvalósítása
- A városban **a szabadidő-elöltés lehetőségeinek** bővítése

4. A stratégia jövőképe

A Sárospataki Helyi Közösség jövőképe illeszkedik Sárospatak város tervezési dokumentumaiban megfogalmazott célkitűzéseihez, összhangban a HKFS közösségi tervezése során a közösség által megfogalmazott, és kialakított közösségi stratégiai elvárásaihoz.

A Sárospataki Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia jövőképe:

Sárospatak dinamikusan fejlődő, családbarát, kulturális hagyományait, helyi értékeit tisztelő, hangulatos, közösségben gondolkodó és együttműködő befogadó, nyitott város, mely egyedi erőforrásaira és a helyi szereplők társadalmi szerep- és felelősségvállalására építve képes vonzó többgenerációs színtereket biztosítani lakosai számára.

5. A stratégia célhierarchiája

A HKFS célhierarchiája a hosszú távú jövőkép megvalósítása irányába mutató átfogó cél és az ennek részelemeit jelentő középtávú stratégiai célok meghatározását, valamint a HKFS keretében elérni kívánt rövidtávú specifikus célok definiálását foglalja magában.

A HKFS jövőképéből levezethető átfogó célunk:
1. A Sárospataki életminőség infrastrukturális és közösségi feltételeinek javítása fenntartható módon

Jelen projekt stratégiai céljait településünk ITS-ében lefektetett céljaiból, a Helyi Közösség által nevesített fejlesztési igények mentén, a TOP-7.1.1-16 Felhívás céljai mentén kell meghatároznunk. A TOP-7.1.1-16 Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségszervezés a városi helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódva a Felhívás céljai:

- Integrált és programalapú fejlesztések megvalósítása városi szinten
- A helyi közösségek részvételének és tudatosságának fokozása
- A helyi társadalmak megújítása
- A helyi és közösségi alapú **gazdaság** fejlesztése
- A városok **kulturális és közösségi életének** megújítása
- Közösségi alapú gazdaságfejlesztési módszertanok kialakítása és elterjesztése a helyi lakosság, civil szervezetek, vállalkozások és önkormányzatok együttműködésével
- Integrált, közösségfejlesztést és helyi identitástudatot elősegítő, elsődlegesen kulturális és közösségi tartalmú programok megvalósítása

A TOP-7.1.1-16 Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségszervezés a városi helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódva a Felhívás, Sárospatak Város ITS-e és a Helyi Közösség visszajelzése alapján a célrendszerek között az alábbi metszetet határoljuk le, mint a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiába beemelendő célokat:

- HKFS 1. A település kulturális-turisztikai versenyképességének növelése
    - HKFS 1.1. Kulturális értékek hasznosításának fokozása
    - HKFS 1.2. A természeti környezet közösségi-turisztikai hasznosítási lehetőségeinek kiaknázása

- HKFS 2. A település gazdasági stabilitásának megteremtése
    - HKFS 2.1. Helyi termékek népszerűsítése

- HKFS 3. Élhető, vonzó és együttműködő város megteremtése
    - HKFS 3.1. Szociális szolgáltatások minőségének javítása
    - HKFS 3.2. Sport, kulturális élet és rekreációs lehetőségek fejlesztése

A célhierarchia és az intézkedések összefüggéseinek bemutatása

<table>
<tr><td>Jövőkép:</td><td colspan="5">Sárospatak dinamikusan fejlődő, családbarát, kulturális hagyományait, helyi értékeit tisztelő, hangulatos, közösségben gondolkodó és együttműködő befogadó, nyitott város, mely egyedi erőforrásaira és a helyi szereplők társadalmi szerep- és felelősségvállalására építve képes vonzó többgenerációs színtereket biztosítani lakosai számára.</td></tr>
<tr><td>Átfogó cél:</td><td colspan="5">A Sárospataki életminőség infrastrukturális és közösségi feltételeinek javítása fenntartható módon</td></tr>
<tr><td>Stratégiai cél:</td><td colspan="2">HKFS 1. A település kulturális-turisztikai versenyképességének növelése</td><td>HKFS 2. A település gazdasági stabilitásának megteremtése</td><td colspan="2">HKFS 3. Élhető, vonzó és együttműködő város megteremtése</td></tr>
<tr><td>Specifikus célok:</td><td>HKFS 1.1. Kulturális értékek hasznosításának fokozása</td><td>HKFS 1.2. A természeti környezet közösségi és turisztikai hasznosítási lehetőségei nek kiaknázása</td><td>HKFS 2.1. Helyi termékek népszerűsítése</td><td>HKFS 3.1. Szociális szolgáltatások minőségének javítása</td><td>HKFS 3.2. Sport, kulturális élet és rekreációs lehetőségek fejlesztése</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Intézkedések:</td><td>HKFS 1.1.1. Kulturális jelentőségű köztéri alkotások létrehozása, meglévők felújítása, áthelyezése Sárospatakon</td><td>HKFS 1.2.1. Nem profitorientált rekreációs vagy turisztikai szolgáltatások bevezetéséhez nyújtott beruházási támogatás</td><td rowspan="2">HKFS 2.1.1.Sárospataki termékek bemutatásának támogatása</td><td rowspan="2">HKFS 3.1.1. Vigyázzunk egymásra!</td><td>HKFS 3.2.1 Közösség-építők</td></tr>
<tr><td colspan="2">HKFS 1.1-2.3. Sárospataki kulturális-turisztikai értékeinek népszerűsítése közösségi akciókkal</td><td>HKFS 3.2.2 Mozdulj Sárospatak program</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Kulcsprojektek:</td><td colspan="2">HKFS K1. Várnegyed fejlesztésének társadalmasított tervezése</td><td></td><td></td><td rowspan="2">HKFS K3. Bodrogpart közösségi célú továbbfejlesztése</td></tr>
<tr><td colspan="2">HKFS K2. Sárospatak „brand” kialakítása</td><td></td><td></td></tr>
</table>

A HKFS megvalósításának indikátorai

A specifikus célokhoz rendelt eredményindikátorok:

Mutató	Bázisérték (2014)	Célérték (2020)	Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
Kötelező TOP indikátorok				
Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosságszáma (fő)	12 538	12 000	KSH statisztikai adat	Évente
A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)	0	20	Támogatott projektek adatbázisa, monitoring adatok (kedvezményezettek beszámolói – HK jelentései)	Évente
Egyéb indikátorok				
Bevezetett új, nem profitorientált turisztikai és/vagy közösségi-szociális szolgáltatások száma (db)	0	8	Támogatott projektek adatbázisa, monitoring adatok (kedvezményezettek beszámolói – HK jelentései)	Évente
Egészséges és/vagy fenntartható életmódra nevelő akciókban, programokban részt vett lakosok száma (fő)	0	1000	Támogatott projektek adatbázisa, monitoring adatok (kedvezményezettek beszámolói – HK jelentései)	Évente
HKFS keretében, helyi szinten bemutatkozó helyi termékek száma (db)	0	10	Támogatott projektek adatbázisa, monitoring adatok(kedvezményezettek beszámolói – HK jelentései)	Évente
HKFS keretében megvalósított új kulturális-közösségi programok száma	0	10	Támogatott projektek adatbázisa, monitoring adatok (kedvezményezettek beszámolói – HK jelentései)	Évente
HKFS hatására közösségi tervezésre, a helyi szereplők bevonására épülő további projektek száma (db)	0	3	Kulcsprojektek	Évente

6. Cselekvési terv

6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása

1. A beavatkozási terület/művelet megnevezése:	
HKFS K1. Várnegyed fejlesztésének társadalmasított tervezése	
2. Kulcsprojekt:	Igen
3. Indokoltság:	
A Sárospataki Várnegyedben található egyebek mellett a Sárospataki Bazilika, a Szent Erzsébet Ház, a Sárospataki Képtár, a Vízikapu a szabadtéri színpaddal, "a Szent Erzsébet tér", a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma a Várkerttel és az Újbástya Rendezvénycentrum, így a terület a városunk kiemelt örökségi és kulturális értéke. Sárospatak már 2012-ben elkezdte a Rákóczi-vár és a Szent Erzsébet utcát körülvevő Várnegyed jövőbeli fejlesztési és működtetési kérdéseinek vizsgálatát az értékmegőrzés, értékteremtés hangsúlyozása mellett városképi, városrendezési szempontok mentén is. Jelenleg kulcsprojekt keretében a Várnegyed komplex fejlesztésének társadalmasított tervezésére vállalkozunk, melynek várt eredménye a helyi lakosság, a szakmai szervezetek, a civilek és a vagyongazdák javaslatai alapján kialakított részletes fejlesztési koncepcióterv.	
4. Specifikus cél:	HKFS 1.1. Kulturális értékek hasznosításának fokozása HKFS 1.2. A természeti környezet közösségi és turisztikai hasznosítási lehetőségeinek kiaknázása
5. A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:	
A Sárospataki Várnegyed részletes fejlesztési koncepcióterve kialakítása érdekében felmerülő szakértői költségek, hatósági díjak, valamint a társadalmasítás érdekében felmerülő marketing-kommunikációs és rendezvényszervezési költségek.	
6. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	
A közelmúltban felújításra került a Várnegyedben található Rákóczi Vár, Szent Erzsébet ház és Római Katolikus Bazilika. Az ezeket összekötő közösségi terek a felújított látványosságokhoz képest méltatlan állapotban vannak, nehezen használhatóak és kifejezetten rombolják a látogatói élményt. A felújított épületekkel szinergiában, egy komplett egészet alkotó Várnegyed létrehozására van szükség ahhoz, hogy érdemben megmutassa ez az örökség a valós helyi értéket.	
7. A művelet / helyi felhívás célcsoportja	
Célcsoport: - Helyi lakosság - Szakmai szervezetek - Civil szervezetek - Ingatlan tulajdonosok (vagyonkezelők) Kedvezményezett lehet: - Önkormányzat - Önkormányzati költségvetési szerv - Önkormányzati tulajdonú gazgasági társaság	
8. A kiválasztási kritériumok, alapelvek	
Kiemelt projekt eljárásrend	
9. Biztosított támogatás összege:	
35 000 000 Ft	

10. Tervezett forrás	35 000 000 Ft (ERFA)
11. Forrás ütemezése	2019
12. A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2019

1. A beavatkozási terület/művelet megnevezése:	
HKFS K2. Sárospatak „brand” kialakítása	
2. Kulcsprojekt:	Igen
3. Indokoltság:	
A HACS területe pontosan megegyezik az erős közösségi éntudattal bíró Sárospatak városának közigazgatási területével. Sárospatak, a HACS komplett területe, egy „helytermék” mely magába foglalja a terület jellemzőit (természeti és épített környezet, vélt és valós jellemzők), a települési intézményhálózatot és az ott elérhető szolgáltatások teljes körét. Mivel a település egy „komplex” és bizalmi termék, főként, ha a letelepedési, munkavállalási döntések szemszögéből vizsgáljuk, így a városunk versenyképességének és népességmegtartó erejének hosszú távú biztosítása érdekében elengedhetetlen a városunkról kialakuló kép tudatos formálása, erősítése, valamint a város erősségeit és lehetőségeit megfelelően hangsúlyozó arculat kialakítása.	
4. Specifikus cél:	HKFS 1.1. Kulturális értékek hasznosításának fokozása HKFS 1.2. A természeti környezet közösségi és turisztikai hasznosítási lehetőségeinek kiaknázása
5. A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:	
A Sárospataki arculat kialakítása érdekében felmerülő szakértői valamint marketing-kommunikációs költségek.	
6. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	
A Sárospatak történelmi múltjából eredő örökségek, a meglévő erős közösségtudat, a helyben – esetenként jelentős múltra visszatekintő – termékek, a helyben meglévő természeti, kulturális és infrastrukturális értékek összefogása, a most zajló közösségi fejlesztések szervezes, fenntartható integrálása történik meg a „brand” kialakításával. A közös „brand” teszi összességében értelmezhetővé és megjeleníthetővé a meglévő és létrehozni kívánt helyi értékeket.	
7. A művelet / helyi felhívás célcsoportja	
Célcsoport: - Helyi lakosság - Szakmai szervezetek - Civil szervezetek - Gazdasági szervezetek Kedvezményezett lehet: - Önkormányzat - Önkormányzati költségvetési szerv - Önkormányzati tulajdonú gazgasági társaság	
8. A kiválasztási kritériumok, alapelvek	
Kiemelt projekt eljárásrend	
9. Biztosított támogatás összege:	
19 000 000 Ft	
10. Tervezett forrás	19 000 000 Ft (ERFA)
11. Forrás ütemezése	2019
12. A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2019

1. A beavatkozási terület/művelet megnevezése:	
HKFS K3. Bodrog part közösségi célú továbbfejlesztése	
2. Kulcsprojekt:	Igen
3. Indokoltság:	
Városunk kiemelt ékköve a Bodrog folyó, mely esetén kiemelten törekszünk nem csak e fontos természeti érték megőrzésére, de célunk a város és a folyó térszerkezeti kapcsolatának erősítése, a nyugodt, csendes tiszta természeti környezet integrálása a városközpontunk életébe annak érdekében, hogy széles körben élvezhetővé váljon ez a természeti érték ne csak az ide látogató vendégek, hanem a város lakosai számára is.	
4. Specifikus cél:	HKFS 3.2. Sport, kulturális élet és rekreációs lehetőségek fejlesztése
5. A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:	
A Bodrog part közösségi célú továbbfejlesztése érdekében felmerülő szakértő költségek, a tervezés társadalmasítása érdekében felmerülő marketing-kommunikációs és rendezvényszervezési költségek, terület előkészítési költségek, építési-és infrastruktúra-fejlesztési költségek, valamint hatósági eljárások díjai.	
6. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	
A Bodrog part természeti értékei, a lezajlott (például sport, turisztikai vagy szabadidős célú) fejlesztések összehangulása, a szervezettség növelése történik meg az intézkedés segítségével. A Bodrog part integrálása a városi térbe, a komplex közösségi használati funkciók kiépítése a HACS közössége számára elérhetőbbé, jól használhatóbbá teszi a Bodrog part közösségi tereit.	
7. A művelet / helyi felhívás célcsoportja	
Célcsoport: - Helyi lakosság - Városba érkező látogatók Kedvezményezett lehet: - Önkormányzat - Önkormányzati költségvetési szerv - Önkormányzati tulajdonú gazgasági társaság	
8. A kiválasztási kritériumok, alapelvek	
Kiemelt projekt eljárásrend	
9. Biztosított támogatás összege:	
33 400 000 Ft	
10. Tervezett forrás	33 400 000 Ft (ERFA)
11. Forrás ütemezése	2019
12. A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2019

1. A beavatkozási terület/művelet megnevezése:	
HKFS 1.1.1. Kulturális jelentőségű köztéri alkotások felújítása, áthelyezése Sárospatakon	
2. Kulcsprojekt:	Nem
3. Indokoltság:	
A települési vonzerő, a településkép meghatározó elemei a városi közterek, melyek mind a helyi lakosok, mind a városba látogatók számára térszervező erővel bírnak, hisz lényeges tájékozódási referenciapontként vagy találkozási pontként szolgálnak, mindamellett, hogy természetesen elsődlegesen esztétikai funkciókat töltenek be. A meglévő köztéri alkotások egy részét – a városkép formálódása, a térszerkezeti átalakulások miatt – át kell helyezni más, méltóbb, reprezentatívabb környezetbe. Ugyanakkor a köztéri alkotások tisztítása, karbantartása is kiemelten fontos, ami szakértelmet igénylő feladat.	
4. Specifikus cél:	HKFS 1.1. Kulturális értékek hasznosításának fokozása
5. A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:	
Olyan kortárs, esztétikailag és tartalmában igényes köztéri munkák (szobor, szoborcsoport, térinstalláció), felújítása, reprezentatívabb környezetbe való áthelyezése, melyek az adott település közterén a település kulturális arculatát erősítik. Előnyben részesülnek azok az alkotások, melyek a helyszínre vonatkozóan kultúrtörténeti eseményt, a település számára fontos személyiséget mutatnak be.	
6. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	
A felhívás kifejezetten a meglévő köztéri alkotások felújjítását, áthelyezését támogatja, közvetlenül épít tehát a meglévő közterületi értékekre, alkotásokra. Figyelembe veszi a városarculatban bekövetkezett változásokat, a közösségi terek aktuális formálódását, a köztéri alkotások áthelyezését ennek megfelelően támogatja.	
7. A művelet / helyi felhívás célcsoportja	
Célcsoportok: - Helyi lakosok (valamennyi generáció) - Kiegészítő jelleggel a városba érkező turisták Kedvezményezett lehet: - Civil szervezetek - Egyházak	
8. A kiválasztási kritériumok, alapelvek	
A fő kiválasztási szempontok ebben a felhívásban: A köztéri munka illeszkedése a város történeti hagyományaihoz és/vagy megfogalmazott jövőképéhez A beruházás költséghatékony megoldásokat tartalmaz	
9. Biztosított támogatás összege:	
1 000 000-5 000 000 Ft	
10. Tervezett forrás	5 000 000 Ft (ERFA)
11. Forrás ütemezése	2019-2021
12. A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2019-2021

1. A beavatkozási terület/művelet megnevezése:	
HKFS 1.1-2.3. Sárospatak kulturális-turisztikai értékeinek népszerűsítése közösségi akciókkal	
2. Kulcsprojekt:	Nem
3. Indokoltság:	
A Helyi Közösség munkacsoport megbeszélésein és a mélyinterjús lekérdezések során is többször visszatérő motívum volt, hogy a város picit „alszik", azaz a nagyszerű természeti-környezeti és kulturális örökségi adottságai ellenére sincs versenyképes program-oldali háttere az egészséges életmódhoz, a környezet közeli rekreációhoz, aktív sporthoz vagy a kulturális turizmushoz kötődő tevékenységeknek.	
4. Specifikus cél:	HKFS 1.1. Kulturális értékek hasznosításának fokozása HKFS 1.2. A természeti környezet közösségi és turisztikai hasznosítási lehetőségeinek kiaknázása
5. A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:	
Új térítésmentesen biztosított szezonális vagy állandó jellegű közösségi akciók és „szolgáltatások" (pl. csónakázás, túraszervezés, programtervezés, városnézés) lebonyolításához kötődő szervezési tevékenységek.	
6. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	
A sárospataki történelmi helyi értékekek, természeti értékek, valamint az elmúlt évek és a jelenlegi fejlesztések (Vár, víziturizmus stb.) közösségi felhasználása, a kiépített elemek ismertségének növelése, népszerűsítése, közösségépítű rendezvények céljára történő igénybe vétele az, amit ez a felhívás biztosít.	
7. A művelet / helyi felhívás célcsoportja	
Célcsoportok: - Helyi lakosok (valamennyi generáció) - Kiegészítő jelleggel a városba érkező turisták Lehetséges kedvezményezettek: - Gazdasági társaságok (közvetlenül jövedelmet termelő vállalkozói tevékenység támogatásának kizárásával) - Civil szervezetek - Egyházak - Költségvetési szervek	
8. A kiválasztási kritériumok, alapelvek	
A fő kiválasztási szempontok ebben a felhívásban: Környezeti fenntarthatóságot szem előtt tartó és környezettudatos akciók, programok és tematikák Megvalósuló szemléletformáló akciók, programok száma Együttműködések hálózati generálása	
9. Biztosított támogatás összege:	
1 000 000 - 3 000 000 Ft	
10. Tervezett forrás	25 000 000 Ft (ESZA)
11. Forrás ütemezése	2019-2021
12. A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2019-2021

1. A beavatkozási terület/művelet megnevezése:	
HKFS 1.2.1. Nem profitorientált rekreációs vagy turisztikai szolgáltatások bevezetéséhez nyújtott beruházási támogatás	
2. Kulcsprojekt:	Nem
3. Indokoltság:	
A Helyi Közösség munkacsoport megbeszélésein és a mélyinterjús lekérdezések során is többször visszatérő motívum volt, hogy a város picit „alszik”, azaz a nagyszerű természeti-környezeti adottságai ellenére nincs sem kialakult infrastrukturális háttere, sem program-oldali háttere az egészséges életmódhoz, a környezet közeli rekreációhoz, aktív sporthoz kötődő tevékenységeknek.	
4. Specifikus cél:	HKFS 1.2. A természeti környezet közösségi és turisztikai hasznosítási lehetőségeinek kiaknázása
5. A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:	
Új térítésmentesen biztosított szezonális vagy állandó jellegű rekreációs és turisztikai „szolgáltatások” (pl. csónakázás, túraszervezés, programtervezés, városnézés) megvalósításához kapcsolódó beruházások.	
6. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	
A sárospataki történelmi helyi értékekek, természeti értékek, valamint az elmúlt évek és a jelenlegi fejlesztések (Vár, víziturizmus stb.) közösségi felhasználásához szükséges – jól elkülöníthető, de szervesen illeszkedő – kiegészítése annak érdekében, hogy a rekreációs és turisztikai szolgáltatások a városi térbe ingtegráltan, rugalmasan, kisebb és nagyobb közösségek számára is jól elérhetőek legyenek.	
7. A művelet / helyi felhívás célcsoportja	
Célcsoportok: - Helyi lakosok (valamennyi generáció) - Kiegészítő jelleggel a városba érkező turisták Lehetséges kedvezményezettek: - Gazdasági társaságok (közvetlenül jövedelmet termelő vállalkozói tevékenység támogatásának kizárásával - Civil szervezetek - Egyházak - Költségvetési szervek	
8. A kiválasztási kritériumok, alapelvek	
A fő kiválasztási szempontok ebben a felhívásban: Foglalkoztatás növelésére tett vállalás A bevezetendő rekreációs és turisztikai „szolgáltatások” piacképessége, potenciális kereslete A beruházás költséghatékonysága	
9. Biztosított támogatás összege:	
1 000 000 - 3 000 000 Ft	
10. Tervezett forrás	25 000 000 Ft (ERFA)
11. Forrás ütemezése	2019-2021
12. A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2019-2021

1. A beavatkozási terület/művelet megnevezése:	
HKFS 2.1.1. Sárospataki termékek bemutatásának támogatása	
2. Kulcsprojekt:	Nem
3. Indokoltság:	
Mezőgazdasági és tercier szolgáltató szektor erős túlsúlya (együttesen 90%) a bruttó hozzáadott érték alacsony szintjéhez vezetett, a helyi nem mezőgazdasági termékek kevésbé ismertek, elismertek, pedig a helyi gazdaság egyik jelentős jövedelemtermelési és foglalkoztatási potenciálú szektorává válhatnának. A helyi termékek egyenként nem, de közösségi térben együtt be tudják mutatni, reprezentálják Sárospatak helyi termékeket előállító vállalkozásait, termelőit. Olyan bemutató térre, és kapcsolódó közösségi programokra van szükség, ami nem tartalmaz közvetlen értékesítést, hanem a termékek méltó, reprezentatív formában való megjelenését biztosítja. A sárospataki lakosok identitásának erősítésére, a turisztikai vonzerő növelésére is alkalmas a bemutató tér és a kapcsolódó programok.	
4. Specifikus cél:	HKFS 2.1. Helyi termékek népszerűsítése
5. A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:	
Helyi egyedi nem mezőgazdasági (pl. kézműves) termékek (édesség, gyertya, kerámia, stb) előállítását bemutató terek, bemutatáshoz szükséges eszközök, berendezések beszerzése, kapcsolódó programok, rendezvények szervezési költségei.	
6. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	
Meglévő, a helyi lakosok által ismert és elismert termékek számára biztosít (értékesítési lehetőség nélküli) megfelelelő minőségű bemutató teret, és közvetlenül kapcsolódik a Sárospatak „brand" projekthez, annak egyik kézzel fogható megjelenési formájaként.	
7. A művelet / helyi felhívás célcsoportja	
Célcsoportok: - Helyi lakosok (valamennyi generáció) Lehetséges kedvezményezettek: - Egyéni vállalkozók (közvetlenül jövedelmet termelő vállalkozói tevékenység támogatásának kizárásával) - Mikro-és kisvállalkozások (közvetlenül jövedelmet termelő vállalkozói tevékenység támogatásának kizárásával) - Civil szervezetek	
8. A kiválasztási kritériumok, alapelvek	
A fő kiválasztási szempontok ebben a felhívásban: A projekt jelentős mértékben hozzájárul a helyi értékek, helyi termékek piacra jutásához A beruházás közvetlenül vagy közvetve hozzájárul a foglalkoztatás-növeléshez, vagy a foglalkoztatottság megtartásához.	
9. Biztosított támogatás összege:	
2 000 000 – 6 000 000 Ft	
10. Tervezett forrás	20 350 000 Ft (ERFA)
11. Forrás ütemezése	2019-2021
12. A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2019-2021

1. A beavatkozási terület/művelet megnevezése:	
HKFS 3.1.1. Vigyázzunk egymásra!	
2. Kulcsprojekt:	Nem
3. Indokoltság:	
A városban hiány mutatkozik az újszerű, vagy rugalmas formában biztosított nappali jellegű ellátások (pl. családi napközi, idősek házi segítségnyújtásának) és az érzékeny társadalmi csoportokat (gyermekek, idősek, fogyatékkal élők) érintő szabadidős közösségi programok területén.	
4. Specifikus cél:	HKFS 3.1. Szociális szolgáltatások minőségének javítása
5. A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:	
Legalább 10 hónap projekt időtartamot vállalva a nappali jellegű ellátások (pl. családi napközi, idősek házi segítségnyújtásának) és az érzékeny társadalmi csoportokat (gyermekek, idősek, fogyatékkal élők) érintő szabadidős közösségi programok szervezéséhez kapcsolódó valamint személyi jellegű kiadások, általános rezsi költségek, kis értékű eszközök költségei, utazási illetve étkeztetési költségek.	
6. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	
A meglévő nappali jellegű ellátások, illetve az érzékeny, hátrányos helyzetű társadalmi csoportokkal foglalkozó szervezetek számára hiánypótló a megfelelő szakmai programmal és szakemberekkel lebonyolítható közösségi program. A támogatás nem az alapellátást egészíti ki, hanem, arra épülve, más forrásból nem támogatott közösségi program megvalósítására szolgál.	
7. A művelet / helyi felhívás célcsoportja	
Célcsoportok: - Helyi lakosok (valamennyi generáció) Lehetséges kedvezményezettek: - Civil szervezetek - Egyházak - Költségvetési szervek	
8. A kiválasztási kritériumok, alapelvek	
A fő kiválasztási szempontok ebben a felhívásban: A kialakítani tervezett szolgáltatás/program újszerűsége A kialakítani tervezett szolgáltatás/program iránti potenciális kereslet Az egy bevont célcsoporttagra jutó igényelt támogatás összege A bevont célcsoporttagok száma A projekt foglalkoztatási hatása	
9. Biztosított támogatás összege:	
1 000 000 - 3 000 000 Ft	
10. Tervezett forrás	8 250 000 Ft (ESZA)
11. Forrás ütemezése	2019-2021
12. A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2019-2021

1. A beavatkozási terület/művelet megnevezése:	
HKFS 3.2.1 Közösség-Építők	
2. Kulcsprojekt:	Nem
3. Indokoltság:	
Sárospatak gazdag kulturális kínálatának fejlesztése, a helyi értékek, a helyi hagyományok, a helyi művészek, alkotók széles skálájának bemutatása a közösség bevonásával. A HKFS tervezése során jelzett igényekre alapozva a város megtartó erejének növelése érdekében a helyi identitástudat erősítése, és ehhez kapcsolódóan helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok, helyi sajátosságokra épülő hagyományok, ünnepek átadása, felelevenítése a cél.	
4. Specifikus cél:	HKFS 3.2. Sport, kulturális élet és rekreációs lehetőségek fejlesztése
5. A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:	
A lakosság által térítésmentesen igénybe vehető, a kötelező projektidőszak (2 év) alatt a helyi identitástudat erősítése, és ehhez kapcsolódóan helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok, helyi sajátosságokra épülő hagyományok, ünnepek átadása, felelevenítése céljából megszervezett programok támogatása.	
6. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	
Sárospatak rendkívül gazdag helyi hagyományaiban – ezekre épül a beavatkozási terület. A program fókuszában kifejezetten a helyi értékek állnak, a sport, illetve turisztikai fő fókusszal bíró programok más beavatkozási területhez tartoznak.	
7. A művelet / helyi felhívás célcsoportja	
Célcsoportok: - Helyi lakosok (valamennyi generáció) Lehetséges kedvezményezettek: - Gazdasági társaságok (közvetlenül jövedelmet termelő vállalkozói tevékenység támogatásának kizárásával) - Civil szervezetek - Egyházak - Költségvetési szervek	
8. A kiválasztási kritériumok, alapelvek	
A fő kiválasztási szempontok ebben a felhívásban: A projekt újonnan kialakított közösségi és kulturális terekben kerül megvalósításra, vagy már meglévő közösségi tér területén fontos helyi értéket közvetít A projekt újszerű vagy meglévő hagyományokra épít, tematikája elősegíti a társadalmi integrációt	
9. Biztosított támogatás összege:	
1 000 000 – 5 000 000 Ft	
10. Tervezett forrás	25 000 000 Ft (ESZA)
11. Forrás ütemezése	2019-2021
12. A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2019-2021

1. A beavatkozási terület/művelet megnevezése:	
HKFS 3.2.2 Mozdulj Sárospatak program	
2. Kulcsprojekt:	Nem
3. Indokoltság:	
A Helyi Közösség munkacsoport megbeszélésein és a mélyinterjús lekérdezések során is többször visszatérő motívum volt, hogy a városban a nagyszerű természeti-környezeti adottságok ellenére sincs program-oldali háttere az egészséges életmódhoz, a környezet közeli rekreációhoz, aktív sporthoz kötődő tevékenységeknek.	
4. Specifikus cél:	HKFS 3.2. Sport, kulturális élet és rekreációs lehetőségek fejlesztése
5. A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:	
A lakosság által térítésmentesen igénybe vehető, ismétlődő jelleggel a kötelező projektidőszak (2 év) alatt megvalósuló hobbi jellegű sportolási, szabadidős és rekreációs programok megszervezésének támogatása.	
6. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	
A helyi lakosoknak szóló közösségi programok között ez a beavatkozás a sportot a fő fókuszába állító kezdeményezéseket kívánja támogatni, felhasználva a helyi sportolási adottságokat, lehetőségeket.	
7. A művelet / helyi felhívás célcsoportja	
Célcsoportok: - Helyi lakosok (valamennyi generáció) Lehetséges kedvezményezettek: - Egyéni vállalkozások (közvetlenül jövedelmet termelő vállalkozói tevékenység támogatásának kizárásával) - KKV státuszú gazdasági társaságok (közvetlenül jövedelmet termelő vállalkozói tevékenység támogatásának kizárásával) - Civil szervezetek - Sportegyesületek	
8. A kiválasztási kritériumok, alapelvek	
A fő kiválasztási szempontok ebben a felhívásban: A megvalósítani tervezett sportprogram iránti potenciális kereslet Az egy bevont célcsoporttagra jutó igényelt támogatás összege A bevont célcsoporttagok száma	
9. Biztosított támogatás összege:	
1 000 000 – 5 000 000 Ft	
10. Tervezett forrás	25 000 000 Ft (ESZA)
11. Forrás ütemezése	2019-2021
12. A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2019-2021

A helyzetfeltárás, a szükségletek, a célok és a tervezett műveletek

Sor-szám	*Megnevezés (legfeljebb 1-2 szó) / Kulcsprojekt (K)*	*Indoklás, alátámasztás (legfeljebb 4-5 mondat)*	*Specifikus cél (legfeljebb 1-2 szó)*	*Támogatható tevékenységek (legfeljebb 4-5 mondat)*	*Kiegészítő jelleg, lehatárolás (legfeljebb 4-5- mondat)*	*Célcsoport (legfeljebb 1-2 szó)*	*Forrás (ezer Ft)*	*Támogató alap (ERFA/ ESZA)*	*Tervezett idő-intervallum (év, hónap)*
1.	K1. Várnegyed fejlesztésének társadalmasított tervezése	A Várnegyedben található épületek és terek kiemelt örökségi és kulturális értékkel bírnak. Az értékmegőrzés és a városrendezési szempontok mellett szükség van a tervezés széles körű társadalmasítására is.	Kulturális értékek közösségi és turisztikai hasznosítása	Koncepcióterv kialakítása (szakértői költségek, hatósági díjak); társadalmasítás (marketing, kommunikáció, rendezvény)	A Várnegyed felújított épületeit egységbe foglalják a közösségi terek, így lesz meg a szinergia.	Célcsoport: Helyi lakosság, turisták, szakmai és civil szervezetek Kedvezmé-nyezett: Önkormányzat	35.000	ERFA	2019
2.	K2. Sárospatak „brand” kialakítása	A HACS (Sárospatak) terület verseny-képességének és népességmegtartó erejének hosszú távú biztosítása érdekében elengedhetetlen a városról kialakuló kép tudatos formálása, erősítése, valamint a város erősségeit és lehetőségeit megfelelően hangsúlyozó arculat kialakítása.	Kulturális értékek közösségi és turisztikai hasznosítása	Arculat kialakítása, szakértői tevékenység (marketing-kommunikáció)	A történelmi múlt örökségei, a helyi értékek és a fejlesztések „ernyő-szerű” összefogása közös arculatban.	Célcsoport: Helyi lakosság, szakmai és civil szervezetek Kedvezmé-nyezett: Önkormányzat	19.000	ERFA	2019
3.	K3. Bodrog part közösségi célú továbbfejlesztése	A város és a folyó térszerkezeti kapcsolatának erősítése, a nyugodt, csendes tiszta természeti környezet integrálása a városközpont életébe annak érdekében szükséges, hogy széles	Sport, kulturális élet és rekreációs lehetőségek fejlesztése	Tervezés, társadalmasítás, terület-előkészítés, építés és infrastruktúra-fejlesztés	A természeti értékek és a lezajlott fejlesztések integrálása, a szervezettség növelése, a Bodrog part	Célcsoport: Helyi lakosság, városba érkező látogatók Kedvezmé-nyezett: Önkormányzat	33.400	ERFA	2019

Sor-szám	*Megnevezés (legfeljebb 1-2 szó) / Kulcsprojekt (K)*	*Indoklás, alátámasztás (legfeljebb 4-5 mondat)*	*Specifikus cél (legfeljebb 1-2 szó)*	*Támogatható tevékenységek (legfeljebb 4-5 mondat)*	*Kiegészítő jelleg, lehatárolás (legfeljebb 4-5- mondat)*	*Célcsoport (legfeljebb 1-2 szó)*	*Forrás (ezer Ft)*	*Támogató alap (ERFA/ ESZA)*	*Tervezett idő-intervallum (év, hónap)*
		körben élvezhetővé váljon ez a természeti érték ne csak az ide látogató vendégek, hanem a város lakosai számára is.			közösségi térré formálása				
4.	1.1.1 Kulturális jelentőségű köztéri alkotások felújítása, áthelyezése Sárospatakon	A településkép meghatározó elemei a városi köztéri alkotások. Ezek – speciális szakértelmet igénylő – felújítása, illetve a változó városkép miatt egy részük áthelyezése fontos eleme a városrendezésnek és a közösségi terek alakításának.	Kulturális értékek hasznosítása	Köztéri munkák (szobor, szoborcsoport, térinstalláció) felújítása, reprezentatívabb környezetbe való áthelyezése.	Meglévő alkotások felújításáról és áthelyezéséről van szó, együttműködés ben a közösségi terek átalakításával, fejlesztésével.	Célcsoport: Helyi lakosság, városba érkező látogatók Kedvezmé-nyezett: Természetes személyek, civil szervezetek, egyházak	5.000	ERFA	2019-2021
5.	1.1-2.3. Sárospatak kulturális-turisztikai értékeinek népszerűsítése közösségi akciókkal	A városnak a nagyszerű természeti-környezeti és kulturális örökségi adottságai ellenére sincs versenyképes program-oldali háttere.	Kulturális értékek, természeti környezet közösségi és turisztikai hasznosítása	Szervezési tevékenység térítésmentes közösségi akciók és „szolgáltatások” lebonyolításához.	A helyi történelmi értékek, természeti értékek és a fejlesztések infrastruktúrájá nak közösségi felhasználása, a kiépített elemek ismertségének növelése.	Célcsoport: Helyi lakosság, városba érkező látogatók Kedvezmé-nyezett: Gazdasági társaságok, civil szervezetek, egyházak, költségvetési szervek	25.000	ESZA	2019-2021
6.	1.2.1. Nem profitorientált rekreációs vagy turisztikai szolgáltatások bevezetéséhez	A városnak a nagyszerű természeti-környezeti és kulturális örökségi adottságai ellenére sincs versenyképes program-oldali háttere.	Kulturális értékek, természeti környezet közösségi és turisztikai	Beruházások térítésmentes közösségi akciók és „szolgáltatások” lebonyolításához.	A helyi történelmi értékek, természeti értékek és a fejlesztések	Célcsoport: Helyi lakosság, városba érkező látogatók Kedvezmé-nyezett:	25.000	ERFA	2019-2021

Sor-szám	*Megnevezés (legfeljebb 1-2 szó) / Kulcsprojekt (K)*	*Indoklás, alátámasztás (legfeljebb 4-5 mondat)*	*Specifikus cél (legfeljebb 1-2 szó)*	*Támogatható tevékenységek (legfeljebb 4-5 mondat)*	*Kiegészítő jelleg, lehatárolás (legfeljebb 4-5- mondat)*	*Célcsoport (legfeljebb 1-2 szó)*	*Forrás (ezer Ft)*	*Támogató alap (ERFA/ ESZA)*	*Tervezett idő-intervallum (év, hónap)*
	nyújtott beruházási támogatás		hasznosítása		infrastruktúrájának közösségi felhasználása, a kiépített elemek ismertségének növelése.	Gazdasági társaságok, civil szervezetek, egyházak, költségvetési szervek			
7.	2.1.1. Sárospataki termékek bemutatásának támogatása	A helyi termékek egyenként nem, de közösségi térben együtt be tudják mutatni, reprezentálják Sárospatak helyi termékeket előállító vállalkozásait, termelőit. A sárospataki lakosok identitásának erősítésére, a turisztikai vonzerő növelésére is alkalmas a bemutató tér és a kapcsolódó programok.	Helyi termékek népszerűsítése	Bemutató terek, bemutatáshoz szükséges eszközök, berendezések beszerzése, kapcsolódó programok, rendezvények szervezése	Meglévő termékek számára biztosít megfelelelő minőségű bemutató teret, és közvetlenül kapcsolódik a Sárospatak „brand” projekthez.	Célcsoport: Helyi lakosság Kedvezmé-nyezett: egyéni vállalkozások, mikro- és kisvállalkozások, civil szervezetek	20.350	ERFA	2019-2021
8.	3.1.1. Vigyázzunk egymásra!	Hiány mutatkozik az újszerű, vagy rugalmas formában biztosított nappali jellegű ellátások (pl. családi napközi, idősek házi segítségnyújtásának) és az érzékeny társadalmi csoportokat (gyermekek, idősek, fogyatékkal élők) érintő szabadidős közösségi programok területén.	Szociális szolgáltatások minőségének javítása	Szabadidős közösségi programok szervezés, lebonyolítása	A támogatás nem az alapellátást egészíti ki, hanem, arra épülve, más forrásból nem támogatott közösségi program megvalósítására szolgál.	Célcsoport: Helyi lakosság Kedvezmé-nyezett: civil szervezetek, egyházak, költségvetési szervek	8.250	ESZA	2019-2021
9.	3.2.1 Közösség-Építők	A város megtartó erejének növelése érdekében a helyi identitástudat	Kulturális élet és rekreációs lehetőségek	Helytörténeti, honismereti, helyi örökség	A program fókuszában kifejezetten a	Célcsoport: Helyi lakosság Kedvezmé-	25.000	ESZA	2019-2021

Sor-szám	*Megnevezés (legfeljebb 1-2 szó) / Kulcsprojekt (K)*	*Indoklás, alátámasztás (legfeljebb 4-5 mondat)*	*Specifikus cél (legfeljebb 1-2 szó)*	*Támogatható tevékenységek (legfeljebb 4-5 mondat)*	*Kiegészítő jelleg, lehatárolás (legfeljebb 4-5- mondat)*	*Célcsoport (legfeljebb 1-2 szó)*	*Forrás (ezer Ft)*	*Támogató alap (ERFA/ ESZA)*	*Tervezett idő-intervallum (év, hónap)*
		erősítése, és ehhez kapcsolódóan helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok, helyi sajátosságokra épülő hagyományok, ünnepek átadása, felelevenítése.	fejlesztése	programok, helyi sajátosságokra épülő hagyományok, ünnepek átadása, felelevenítése céljából megszervezett programok	helyi értékek állnak, a sport, illetve turisztikai fő fókusszal bíró programok más beavatkozási területhez tartoznak.	nyezett: Gazdasági társaságok, civil szervezetek, egyházak, költségvetési szervek			
10.	3.2.2 Mozdulj Sárospatak program	A városban a nagyszerű természeti-környezeti adottságok ellenére sincs program-oldali háttere az egészséges életmódhoz, a környezet közeli rekreációhoz, aktív sporthoz kötődő tevékenységeknek.	Sport és rekreációs lehetőségek fejlesztése	Hobbi jellegű sportolási, szabadidős és rekreációs programok megszervezése és lebonyolítása	A beavatkozás a sportot a fő fókuszába állító kezdeményezés eket kívánja támogatni, felhasználva a helyi sportolási adottságokat, lehetőségeket	Célcsoport: Helyi lakosság Kedvezmé-nyezett: egéni vállalkozások, KKV-k, civil szervezetek, sport-egyesületek	25.000	ESZA	2019-2021

6.2 Együttműködések

A HACS a tágabb térség összehangolt fejlesztése érdekében nyomonköveti más, környező HACS-ok munkáját és eredményeit, ugyanakkor a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiában nincs kiemelten együttműködést magában foglaló beavatkozása, illetve nem allokált erre külön forrást. Az együttműködés jegyében a HACS szívesen fogadja más HACS-ok megkeresését, tapasztalatcserére irányuló kezdeményezését is, és aktívan részt vesz abban, valamint adja át megszerzett tapasztalatait.

6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

1. A HACS összetétele

A HACS-ot 14 teljes joggal bíró alapító konzorciumi partner alkotja. A HACS képviselőjének Sárospatak Város Önkormányzatát választotta.

Tagszervezet	Szféra	Szakterületek	Jogállás
A Művelődés Háza és Könyvtára	Közszféra	- Közművelődés	Teljes jogú tag
INNOVO-PATAK Sárospataki Városfejlesztő Nonprofit Kft.	Közszféra	- Városfejlesztés - Rekreációs programszervezés	Teljes jogú tag
Sárospatak Város Önkormányzata	Közszféra	- Közszolgáltatások - Szociális ellátás - Városüzemeltetés	Teljes jogú tag
SIDINFO Sárospataki Idegenforgalmi Információs Nonprofit Kft.	Közszféra	- Közművelődés - Idegenforgalom	Teljes jogú tag
EURO-ÖKOLAND Hungary Alapítvány	Civil szféra	- Természetvédelem - Környezetvédelem	Teljes jogú tag
Sárospatak Római Katolikus Plébánia	Civil szféra	- Hitélet - Szociális ellátás - Oktatás-nevelés - Közösségi program-szervezés	Teljes jogú tag
Sárospataki Borterasz Egyesület	Civil szféra	- Kulturális program-szervezés	Teljes jogú tag
Sárospataki Görögkatolikus Parókia	Civil szféra	- Hitélet - Szociális ellátás - Oktatás-nevelés - Közösségi program-szervezés	Teljes jogú tag
Sárospataki Lokálpatrióták Egyesülete	Civil szféra	- Városfejlesztés - Közösségi program-szervezés - Kulturális program-szervezés	Teljes jogú tag

Sárospataki Református Egyházközség	Civil szféra	- Hitélet - Szociális ellátás - Oktatás-nevelés - Közösségi program- szervezés	Teljes jogú tag
BÖMBI-1948 Kereskedelmi Kft.	Gazdasági szféra	- Kiskereskedelem	Teljes jogú tag
Ciróka Tokaji Borászati Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Gazdasági szféra	- Vendéglátás	Teljes jogú tag
Creative Human Solutions Kft.	Gazdasági szféra	- PR - Kommunikáció	Teljes jogú tag
RETRO 2008 Kereskedelmi és Vendéglátó Kft.	Gazdasági szféra	- Vendéglátás - Kiskereskedelem	Teljes jogú tag

A tagok külön munkacsoportokat a tervezés időszakában nem hoztak létre, minden munkamegbeszélésen minden tag részt vett.

2. A HACS szervezeti felépítésének, az egyes szervezeti egységek, funkciók szerepének és felelősségi körének bemutatása

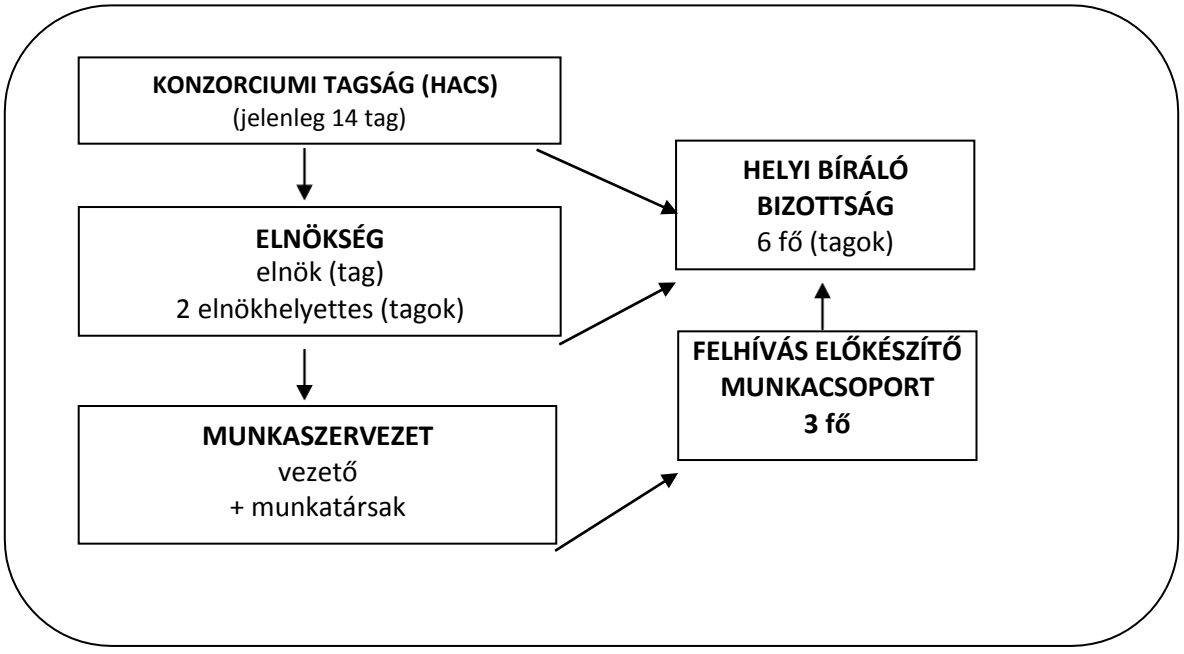

HACS

A HACS a tagok összessége, amelyet az alapító tagok alkotnak. A HACSban való részvétel nyitott, új tagok számára a jövőben is lehetőség lesz a csatlakozásra az alábbi feltételek teljesülése esetén:

a) A HACS tagja csak a településen székhellyel vagy telephellyel rendelkező települési önkormányzat, önkormányzati intézmény, többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság, költségvetési szervek és intézményeik, valamint civil szervezetek, egyházi jogi személyek (belső egyházi jogi személy) továbbá gazdálkodó szervezetek, egyéni vállalkozók lehetnek;

b) A HACS tagoknak el kell fogadniuk a HACS céljait, irányelveit, tevékeny részt kell vállalniuk a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia megvalósításában;

c) A három szektor képviseletének kiegyensúlyozottnak kell maradnia;

d) A HACS összetétele megfelelően reprezentálja a helyi társadalom sokféleségét.

A HACS kizárólagos hatáskörébe tartozik:

- A HACS működését szabályozó dokumentumok, valamint a Helyi Közösség stratégiai fejlesztési dokumentumainak az elfogadása, módosítása (pl. konzorciumi megállapodás, Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia, támogatási felhívások);
- Döntés a támogatandó projektekről (Munkaszervezet előkészítése, a HBB javaslata alapján, IH-nak előterjesztve)
- A HACS működési formájának, jogi kereteinek elfogadása, módosítása;
- A HACS éves költségvetésének elfogadása;
- A HACS tagsági viszonyára vonatkozó döntések meghozatala (pl. új tag felvétele, tag kizárása);
- Az éves beszámolók, előrehaladási jelentések, kifizetési kérelmek elfogadása;
- A vezető tisztségviselők és testületek (elnökségi tagok, bírálóbizottsági tagok, felhívás előkészítő munkacsoport, munkaszervezeti vezető) megválasztása;
- Minden egyéb stratégiai szintű döntés.

A HACS működésének fő szabályai:

- A Helyi Közösség határozatképes, ha legalább a tagok fele + 1 tag képviselője jelen van
- Valamennyi tag 1 szavazattal rendelkezik a döntéshozatal során
- A szavazás minden esetben nyílt
- HACS a döntéseit főszabály szerint egyszerű szótöbbséggel hozza
- A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia módosítása, az Elnökség megválasztása, a Helyi Bíráló Bizottság megválasztása tárgyában a HACS kétharmados döntéssel dönt.
- Az ülésekről jegyzőkönyv készül.

A HACS működését a Konzorciumi megállapodás szabályozza. A tagság üléseit az Elnök hívja össze, de valamennyi tagnak lehetősége van az ülés összehívásának kezdeményezésére. A tagság évente legalább 1 alkalommal ülésezik. A rendes ülés mellett rendkívüli ülés összehívása is lehetséges.

A HACS Elnöksége

A HACS operatív testülete az Elnökség. Az Elnökség tagjainak száma – a Konzorciumi megállapodás alapján - 3 fő. Az Elnökség tagjait a HACS tagságából a konzorcium választja ki, kétharmados döntéssel. Az Elnökség tagjai a 3 szektort (magán-, köz- és civil szféra) 1-1 fővel képviselik. Az Elnökség tagjainak változásáról a konzorciumi tagság dönthet. Az Elnökség egyetlen tagja sem lehet a HACS (Munkaszervezet) alkalmazottja.
A HACS elnökének feladata:

- A HACS működésének, a HKFS megvalósításának irányítása, felügyelete;
- Ellátja a HACS képviseletét
- Tagi ülések összehívása, szervezése, levezetése;
- Ellenjegyzi a HACS, beleértve a HBB döntéseit valamint a FEMCS helyi felhívás véglegesítésére vonatkozó javaslatait;

- Javaslattétel a HACS munkaszervezet vezetőjére;
- A HKFS megvalósítása során felmerülő egyéb feladatok ellátása, szükség esetén javaslattétel a HKFS módosítására;
- Éves beszámolók, előrehaladási jelentések, kifizetési kérelmek előterjesztése.

Az Elnök távolléte esetén az Elnöki feladatokat az Elnökségi tagok egyike látja el. A szervezet képviseletére az Elnök vagy az általa meghatalmazott Elnökségi tag jogosult.

Felhívás Előkészítő Munkacsoport (FEMCS)

A FEMCS a HKFS keretében meghirdetendő helyi felhívások kidolgozásában részt vevő szakmai javaslattevő testület. A FEMCS-nek állandó tagja a HACS munkaszervezetének képviselője. A FEMCS állandó meghívottja az IH képviselője. Bármely HACS tag tehet javaslatot FEMCS tagra, a FEMCS tagok körét a HACS elnöksége határozza meg. A tagokat a HACS elnöke írásban kéri fel a FEMCS-ben való részvételre. A felkért személyek írásban jeleznek vissza a felkérés elfogadásáról vagy indoklással történő visszautasításáról. A FEMCS működése akkor ér véget, amikor az IH kiállítja az adott helyi felhívásra vonatkozó szabályossági nyilatkozatát.

A FEMCS feladata és működési rendje

A HKFS, valamint a működési kézikönyv és annak mellékletei alapján a helyi felhívás szakmai tartalmának meghatározása.

A FEMCS tagok feladatai és kötelezettségei az alábbiak:

- az ügyrend kialakításának és a szakmai feladatok elvégzésének proaktív támogatása;
- a helyi felhívás szakmai tartalmához a rendelkezésére álló információ megosztása;
- a helyi felhívástervezet szakmai véleményezése, javaslattétel a módosításokra;
- a FEMCS emlékeztetők határidőre történő véleményezése;
- az állandó tagok – kivéve az IH képviselője - kötelesek az ülésen részt venni, akadályoztatásuk esetén az adott szakmai álláspont képviseletére felhatalmazott személy részvételéről gondoskodni – és erről e-mailben tájékoztatni a munkaszervezetet legalább 1 nappal az ülés előtt.

Titoktartási kötelezettség

A FEMCS tagjait a helyi felhívás megjelenése előtt titoktartási kötelezettség terheli a támogatást igénylők esélyegyenlősége érdekében.

Helyi Bíráló Bizottság (HBB)

A HBB a HACS által közzétett felhívásokra benyújtott Támogatási Kérelmek kiválasztási folyamatában a Munkaszervezet általi szakmai felterjesztés alapján döntéselőkészítő tevékenységet lát el. A HBB a HACS rendes tagjaiból választott önálló testület, melynek rendes tagjait, illetve póttagjait a HACS kétharmados többséggel választja az alábbi feltételek figyelembevételével:

Egy HBB tagszervezet maximum egy, név szerint megnevezett képviselőt delegálhat a bizottságba. A delegált bizottsági taggal kapcsolatos bármilyen változtatásról a tagszervezet köteles írásban értesíteni a HBB elnökét.

- A Helyi Bíráló Bizottság tagjai nem lehetnek azonosak a HACS elnökét és 2 elnökségi tagját delegáló szervezetekkel;

- A HBB megfelelően reprezentálja a helyi társadalom sokféleségét;
- A három érdekszféra képviselete arányosan valósul meg az alábbiak szerint:
    - A HBB 6 rendes tagból áll: 2 fő a közszféra, 2 fő a civil szféra, 2 fő a vállalkozói szféra képviseletében.
    - A rendes tagok helyettesítésére (távollétében, illetve összeférhetetlenség esetén) póttagok állnak rendelkezésre, mindhárom szektorból. Póttag csak a saját szektorába tartozó tagot helyettesíthet.
    - A HBB minden tagja 1 szavazattal rendelkezik.
- A HBB akkor határozatképes, ha a rendes tagjainak legalább 50%-a jelen van és szavazati joggal rendelkezik (nem összeférhetetlen az adott döntést illetően).

A HBB a Munkaszervezet által felterjesztett, rangsorolt pályázatok értékelését ellenőrzi, a rendelkezésre álló forráskeretek és a pályázati rangsor alapján felterjesztést készít a *támogatható* illetve forráskeret kimerülés miatt *nem támogatható* projektek köréről, valamint – amennyiben szakmailag indokolt – az esetleges forráskeret-módosításról.

A HBB összehívásának, feladatainak és működésének részletezését a HBB ügyrend tartalmazza.

A Munkaszervezet és munkaszervezeti vezető

A Munkaszervezet a HACS ügyviteli, adminisztratív szervezete, feladata az igazgatási és pénzügyi feladatok ellátása. A Munkaszervezet munkáját a munkaszervezeti vezető irányítja. A Munkaszervezetben dolgozók tevékenységüket munkaviszony keretében látják el.

Feladata a HKFS tervezési folyamat menedzselése, megvalósítása, az alábbi fő részfeladatok ellátásával, a munkaszervezeti vezető irányítása mellett:

- A HACS tevékenységének koordinálása, adminisztrációs, titkársági feladatok elvégzése;
- Szervezeti szabályzat, munkatervek, kommunikációs tervek elkészítése;
- Térségi animáció, projektgenerálás;
- Ügyfélszolgálati feladatok, információszolgáltatás, tájékoztatás a potenciális és tényleges támogatást kérők számára;
- A Munkaszervezethez beérkező projektötletek pályázattá érlelésének segítése, a potenciális pályázók segítése a pályázatok összeállításában és az elszámolásokban;
- Beérkezett támogatási kérelmek formai ellenőrzése, jogosultsági értékelése, pályázatok felterjesztése szakmai értékelésre
- A beérkezett projektjavaslatokról projekt dosszié nyitása és vezetése, a benyújtott projekt adatlapok előkészítése döntéshozatalra és a HBB döntéseiről szóló nyilvántartások, jegyzőkönyvek vezetése;
- Beszámolók, előrehaladási jelentések összeállítása a pályázati követelmények szerinti formában és tartalommal;
- Monitoring feladatok ellátása;
- A HACS működési költségeinek kezelése, elszámolások készítése, jelentések és fizetési kérelmek benyújtása az Irányító Hatóságnak;
- A HACS szakmai képviselete;
- Operatív szintű kapcsolattartás, események szervezése és koordinálása;
- Nyilvánosság biztosítását szolgáló tevékenységek ellátása;

- A HACS működéséhez szükséges technikai háttér, infrastruktúra biztosítása.

A Munkaszervezet szervezeti felépítése, feladatai, létszáma a szervezet tevékenységeihez igazodóan változhat az alábbi fő szempontok mindenkori figyelembevételével:

- A Munkaszervezet a HACS tagegysége.
- A Munkaszervezet jogképes és cselekvőképes, nonprofit szervezet.
- A Munkaszervezetnek biztosítania kell a feladatok hatékony és minőségi ellátásához szükséges ismeretekkel, képzettséggel és tapasztalatokkal rendelkező humán erőforrásokat (a térség közössége és gazdasága fejlesztéséhez használható szakmai háttérrel és helyismerettel), valamint technikai hátteret.
- A Munkaszervezetnek biztosítania kell 1 fő a térségben széles körben elfogadott, tapasztalt vezetőt, aki megfelelő szakmai képességekkel és tudással rendelkezik a munkaszervezet animációs, projektgenerálási, gazdaság- és társadalomszervezési feladatainak koordinálásához és a HACS operatív működésének irányításához.
- A munkaszervezet vezetője nem lehet a HACS elnöke/vezetője.
- A Munkaszervezet munkatársai pályázatírói és egyéb vállalkozói tevékenységet nem végezhetnek a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia pályázati felhívással érintett intézkedéseivel összefüggésben.
- A vezető és a munkatársak munkaköri leírás alapján végzik a munkájukat.

Javasolt összetétel: 4 fő - 1 fő munkaszervezet vezető, 2 fő ügyintéző és 1 fő kommunikációs szakember (szervezési feladatokkal).

3. Döntéshozatali struktúra

A HACS a legfőbb döntéshozó szerv. Döntéseit a HBB készíti elő, a Munkaszervezet végzi a tartalmi értékelést, a formai és jogosultsági értékelést követően. A HBB javaslatát az Elnökség terjeszti a HACS elé. A HACS által kiválasztott és pontszám szerint rangsorolt Támogatási Kérelmek (TK) kerülnek megküldésre az IH-nak ellenőrzésre.

Az értékelési folyamat kétféle eljárásrendet követ:

- A kulcsprojektek esetén kiemelt eljárásrend alapján történik a pályáztatás és a kiválasztás;
- Az egyéb (helyi felhívásokra érkező) projektek esetében a pályáztatás folyamatos, szakaszos értékeléssel, azaz a HACS által megjelentetett Felhívást követően folyamatosan be lehet nyújtani a pályázatokat a HACS Munkaszervezetéhez.

6.4 Kommunikációs terv

A kommunikáció célja a HKFS megvalósulásával elért eredmények közzététele, a projekt ismertségének és elfogadottságának növelése érdekében. A kommunikációs tevékenységek – a tervezéstől kezdődően – biztosítják a források felhasználásának átláthatóságát és a megvalósult fejlesztések nyilvánosságát.

1. A kommunikáció célcsoportjai

A stratégiában meghatározott fejlesztési irányok és beavatkozási területek alapján a HKFS tervezése, megvalósítása során az alábbi célcsoportok érintettek:

- A város kulturális csoportjai:
  - hagyományőrző csoportjai: néptánc csoportok, népdalkörök, kézművesek, stb.
  - művészeti csoportok: színjátszó csoportok, énekkarok, zenekarok, zenészek,

fényképészek, festők stb.

- A város kulturális életének vezetői:
  - művelődésszervezők
  - múzeumigazgatók, kiállítás vezetők, kulturális egyesületek vezetői, oktatási intézmények vezetői, vallási vezetők, stb.
- A város nonprofit szereplői: egyesületek, alapítványok, nonprofit Kft-k.
- A város hátrányos helyzetű, sérülékeny társadalmi csoportjai:
  - nők, idősek, nagycsaládosok, pályakezdő fiatalok, fogyatékkal élők, szegénységben élők, alacsony iskolai végzettségűek, kisebbségi etnikumok tagjai.
- A város hátrányos helyzetű csoportjainak segítői: szociális munkások, védőnői szolgálatok, családsegítők stb.
- A város kis- és középvállalkozásai.
- Környezetvédelmi szervezetek
- Aktív, a város életének javításáért, a közösség építéséért tenni kívánó lakosság
- A széles helyi nyilvánosság.

2. A kommunikáció eszközrendszere

2.1 A projekt megvalósítása során a projektben Támogatási Szerződést kötő Kedvezményezettek számára kötelező a Széchenyi2020 Kedvezményezettek Tájékoztatási Kötelezettségei útmutató és Arculati Kézikönyv dokumentum alapján előírt kommunikációs csomag megvalósítása.

2.2 A projekt megvalósítása során a projektben Támogatási Szerződést kötő Munkaszervezet számára szintén kötelező a Széchenyi2020 Kedvezményezettek Tájékoztatási Kötelezettségei útmutató és Arculati Kézikönyv dokumentum alapján előírt kommunikációs csomag megvalósítása.

Feladatok:

- A projekt előkészítő szakaszában:

Ebben a szakaszban a kommunikációs tevékenységek elsődleges célja, hogy megtervezzük a projekt megvalósítása során alkalmazandó kommunikációs eszközöket, és azok időbeni ütemezését, másodlagos cél, hogy a tervezett fejlesztésről a lakosságot és az érintett célcsoportokat tájékoztatassuk a társadalmi elfogadottság erősítése érdekében.

- A projekt megvalósítási szakaszában:

A megvalósítási szakaszban a kommunikációs tevékenység célja a projekt egyes mérföldköveinek megismertetése a széles közvéleménnyel.

- A projekt megvalósítását követő szakaszban:

Célja a projekt eredményeinek és pozitív hatásainak a bemutatása.

3. A kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és a humán kapacitás bemutatása

3.1 A Munkaszervezeti kommunikációs terv megvalósításáért a Munkaszervezet vezetője felel. A feladatok szervezését és irányítását több éves tapasztalattal rendelkező kommunikációs munkatárs végzi. A célcsoport specifikus kommunikációs feladatok szakmai megvalósításában a különböző szférákat és csoportokat képviselő HACS tagok segédkeznek, így biztosítva a nehezebben elérhető helyi szereplők bevonását.

3.2 A nyertes pályázók kommunikációs terveinek megvalósításáért az adott Kedvezményezett felel, amelyet a pályázati felhívásban megfogalmazottak szerint köteles ellátni.

6.5 Monitoring és értékelési terv

A HACS felelős a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiára alapozott közösségi szinten irányított városi

helyi fejlesztések előrehaladásának monitoringjáért. A monitoring célja, hogy szisztematikus és hitelt érdemlő információ álljon a HACS és a Helyi Közösségen keresztül a település népessége, valamint a támogató intézmény rendelkezésére a támogatási keret felhasználásáról és a stratégia céljainak megvalósulásáról. A monitoring folyamatos adatgyűjtésen alapszik, amely lehetővé teszi, hogy a HACS vizsgálja a tevékenységek előrehaladását a kitűzött célok viszonylatában.

A monitoring céljai:

- A HACS által felhasználható támogatási keretösszeg ütemezett és szabályszerű felhasználásának ellenőrzése
- A támogatási szerződésben foglalt tevékenységek szakmai előrehaladásának és az indikátor vállalások előrehaladásának ellenőrzése, segítése
- A HKFS céljainak megvalósulása előrehaladásának ellenőrzése

Az éves stratégiai értékelés alapját a projektgazdák által megvalósított fejlesztések kimenetei és eredményei adják meg, a HACS Munkaszervezete a projektgazdák előrehaladási kérelmei alapján összegyűjtött outputokat összegzi stratégiai szinten, és veti össze a HKFS-ben meghatározott mérőszámokkal.

Indikátor	**Adatforrás**	**Adatgyűjtés gyakorisága**
PO16 Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosságszáma (fő)	KSH statisztikai adat	Évente
PO23 A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)	Támogatott projektek adatbázisa Kedvezményezettek előrehaladási jelentései (output indikátorok összesítése	Évente
Örökségi és a városarculati szempontból meghatározó jelentőségű renovált köz- vagy kereskedelmi épületek száma (db)	Támogatott projektek adatbázisa Kedvezményezettek előrehaladási jelentései (output indikátorok összesítése	Évente
Bevezetett új, nem profitorientált turisztikai és/vagy közösségi-szociális szolgáltatások száma (db)	Támogatott projektek adatbázisa Kedvezményezettek előrehaladási jelentései (output indikátorok összesítése	Évente
Egészséges és/vagy fenntartható életmódra nevelő akciókban, programokban részt vett lakosok száma (fő)	Támogatott projektek adatbázisa Kedvezményezettek előrehaladási jelentései (output indikátorok összesítése	Évente
Gazdasági versenyképességet javító programokon részt vett lakosok száma (fő)	Támogatott projektek adatbázisa Kedvezményezettek előrehaladási jelentései (output indikátorok összesítése	Évente

HKFS keretében, helyi szinten bemutatkozó helyi termékek száma (db)	Támogatott projektek adatbázisa Kedvezményezettek előrehaladási jelentései (output indikátorok összesítése	Évente
HKFS keretében megvalósított új kulturális-közösségi programok száma	Támogatott projektek adatbázisa Kedvezményezettek előrehaladási jelentései (output indikátorok összesítése	Évente
HKFS hatására közösségi tervezésre, a helyi szereplők bevonására épülő további projektek száma (db)	HK beszámolói Munkaszervezet jelentései	Évente

A monitoring beszámolókat a HACS tagsága számára továbbítja a Munkaszervezet, az éves értékeléseket pedig nyilvánosan is elérhetővé teszi a CLLD projekt honlapján (www.clldsarospatak.hu) és a város honlapján (www.sarospatak.hu).

6.6. Horizontális célok

6.6.1 Esélyegyenlőség

A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia tervezése alatt figyelmet fordítottunk az esélyegyenlőséggel érintett csoportokra, úgymint a nők, fogyatékkal élők; pályakezdők, hátrányos helyzetű csoportok és figyelembe vettük saját Helyi Esélyegyenlőségi Programunk célkitűzéseit, intézkedéseit is. A sárospataki HACS által elkészített Fejlesztési Stratégia, azon túl hogy minden lakos életminőségének javítására törekszik, külön forráskeretet biztosít a befogadó és öngondoskodó közösség kiépítését segítő, az esélyegyenlőséget előmozdító kezdeményezések támogatására (HKFS 3.1.1. Vigyázzunk egymásra!) is, így az esélyegyenlőség elvei stratégiánkban fokozottan érvényesülnek.

6.6.2 Fenntarthatóság

A HACS tervezési területe igen kedvező és változatos természeti, ökológiai adottságokkal, természeti értékekkel, természeti területekkel rendelkezik. Sárospatak Város jövőképének sarkalatos pontja a fenntartható, ökológiailag egészséges települési környezet és az egészséges életmód iránt nyitott városi lakosság összhangjának megteremtése. A HACS által elkészített Fejlesztési Stratégia több olyan intézkedést is tartalmaz (HKFS K3. Bodrogpart közösségi célú továbbfejlesztése; HKFS 3.2.2 Mozdulj Sárospatak program) melyek egyértelműen a fenntarthatóság irányába hatnak.

6.7. A HKFS innovatív elemeinek bemutatása

A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia cselekvési tervében a két leginnovatívabb elem településünkön a Várnegyed fejlesztésének társadalmasított tervezése és a Bodrog part közösségi célú továbbfejlesztése, mindkét esetben teljes társadalmasított tervezési folyamatra törekszünk, szakértők és a város lakosságának együttes bevonásával. Természetesen városunk rendelkezik ITS-el és most már HKFS-el is, így a közösség bevonása a település stratégiaalkotásába nem teljesen új keletű. Fontos hangsúlyozni azonban, hogy míg az ITS és a HKFS a közösség életét távlatokban befolyásoló, viszonylag átfogó célok és beavatkozási irányok lefektetésére szolgál, addig egy-egy

akcióterület vagy projekt helyszín műszaki terve sokkal egzaktabb, megfoghatóbb. Városunkban teljesen új kezdeményezésként két kiemelt jelentőségű városi terület, a várnegyed és a Bodrog part műszaki dokumentációját az URBACT közösségi tervezési eszköztára alapján készítjük el.

7. Indikatív pénzügyi terv

A HKFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	**A műveletek megnevezése**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**Összesen**	**%**
1	HKFS K1. Várnegyed fejlesztésének társadalmasított tervezése	15	20	0	0	35	15,84
2	HKFS K2. Sárospatak „brand” kialakítása	10	9	0	0	19	8,6
3	HKFS K3. Bodrogpart közösségi célú továbbfejlesztése	13,4	20	0	0	33,4	15,12
4	HKFS 1.1.1. Kulturális jelentőségű köztéri alkotások létrehozása, meglévők felújítása, áthelyezése Sárospatakon	0	5	0	0	5	2,26
5	HKFS 1.2.1. Nem profitorientált rekreációs vagy turisztikai szolgáltatások bevezetéséhez nyújtott beruházási támogatás	0	15	9	1	25	11,31
6	HKFS 1.1-2.3. Sárospataki kulturális-turisztikai értékeinek népszerűsítése közösségi akciókkal	0	10	10	2	22	9,95
7	HKFS 2.1.1. Sárospataki termékek bemutatásának támogatása	0	15	13	2	30	13,57
8	HKFS 3.1.1. Vigyázzunk egymásra!	0	3,6	3	0	6,6	2,99
9	HKFS 3.2.1 Közösség-építők		13	10	2	25	11,31
10	HKFS 3.2.2 Mozdulj Sárospatak program	0	10	10	0	20	9,05
	Összesen	**38,4**	**120,6**	**55**	**7**	**221**	**100**

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (ezer Ft)

	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**Összesen**
Előkészítési tevékenység költség (Szakértői szolgáltatás)	3 150	0	0	0	3 150
Nyilvánossági tevékenység költsége	50	40	20	10	120
Működési költségek (Munkaszervezet bér + járulék)	6 200	7 100	7 300	1 900	22 500
Működési költségek (HBB és FEMCS személyi jellegű kifizetés)	1 000	500	0	0	1 500
Animációs igazgatási költségek	530	500	500	200	1 730
Összesen					29 000